

๒๗. ๒๕๓๕
ร. ๗๗๗

๓ คิให้ทำหนังสือการนัด ฝ่ายวิชาการ ด้วยดำม/ดาร์พียง

พิมพ์ ๑๖๗๗

บรรณการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๑ ส. ๓. ๓๑

ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์

ปริญญาบัตร

ของ

พิมพ์ เปานิด

๒๗ เมษายน ๒๕๓๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม ๒๕๓๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑ 177832

บรรยากาศการเรียงการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์

บทคัดย่อ

ของ

พิมพ์ศรี เปาณิต

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2530

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตแต่ละคณะ และอาจารย์แต่ละคณะ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 ทุกคณะ จำนวน 285 คน และอาจารย์ทุกคณะ จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานและค่าอัตราส่วนวิกฤต

ผลการศึกษาพบว่านิสิตและอาจารย์มีความเห็นว่า บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยทั่วไปเป็นที่น่าพอใจ แม้ว่าจะมีบรรยากาศบางด้านบางประเด็น ควรมีการปรับปรุงแก้ไขอยู่บ้าง นิสิตคณะพลศึกษามีความเห็นว่า บรรยากาศการเรียนการสอนทางด้านบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ นิสิตคณะแพทยศาสตร์ก็มีความเห็นว่า บรรยากาศทางบริการวิชาการยังไม่น่าพอใจ ส่วนอาจารย์ทุกคณะมีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอนในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านการวัดผลและการประเมินผลอยู่ในระดับที่น่าพอใจมากกว่าด้านอื่น ๆ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตแต่ละคณะ และอาจารย์แต่ละคณะ ผลปรากฏว่า นิสิตคณะแพทยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มีความคิดเห็นแตกต่างกับคณะพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อย่างกว้างขวาง

INSTRUCTIONAL CLIMATE OF SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY PRASARNMIT

AT PERCEIVED BY COLLEGE STUDENTS AND INSTRUCTORS

AN ABSTRACT

BY

PIMSRI PAONIL

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree

at Srinakharinwirot University

December 1987

The purposes of this study were to investigate the instructional climate of Srinakharinwirot University Prasarnmit as perceived by college students and instructors, and to compare the perception of college students and instructors classified by faculties. The samples consisted of 285 second year students and 196 instructors. The questionnaire was administered to the samples to collect the data. The fundamental statistics and the critical value ratio were applied in order to analyze the data.

It was found that the instructional climate of Srinakharinwirot University at Prasarnmit campus, as perceived by the students and faculty members was satisfactory, although there were some weaknesses needed to be improved. The students in Faculty of Physical Education perceived that the academic services and the building facilities was unsatisfactory, while the students in Faculty of Medicine perceived that only the academic services was still unsatisfactory. The rest of students in other faculties satisfied with the instructional climate in all areas. The faculty members were most satisfactory with the instructional practices, students and instructor relationship and the evaluation practices, while they were satisfied with the other areas.

When compare the perception of the students and instructors classified by faculties, the significant differences were found at .05 level between the students in the Faculty of Physical Education, and the students in the Faculty of Medicine the Faculty of Sciences and the Graduate School. Nonsignificant difference was found among the instructors of different faculties. .

The researcher suggested various ways applicable to the improvement of the instructional climate of Srinakharinwirot University, Prasarnmit.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

ใช้บังคับ การพิจารณา การพิจารณา
 วันที่ ๑๖/๑๒/๒๕๖๑

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.....
ประธาน

.....
ประธาน

.....
กรรมการ

.....
กรรมการ

.....
กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร วรุตบางกูร ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุษกร เพชรวิวรรธน์ กรรมการ ท่านอาจารย์ทั้งสองได้ให้คำแนะนำ
ในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงสำนวนภาษาในการเขียนเป็นอย่างดี ผู้วิจัย
รู้สึกทราบดีและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะอาจารย์ และนิสิตชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการทดลองใช้แบบสอบถาม ขอขอบพระคุณ
คณะอาจารย์ และนิสิตชั้นปีที่ 2 ทุกคณะที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้
ผู้วิจัยได้ข้อมูลมาศึกษาค้นคว้า และขอขอบคุณ คุณสหัส โอชา ที่ให้ความช่วยเหลือในคำ
การพิมพ์ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ บิดา มารดา และคุณครู
อาจารย์ ผู้ที่มีพระคุณยิ่งในการปลูกฝังและส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

พิมพ์รี เป่านิล

สารบัญ

บท

หน้า

1	บทนำ	1
	• ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	4
	ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	5
	ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	5
	• คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน	11
	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	15
	การบริการทางวิชาการ	19
	ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต	23
	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	25
	อาคารสถานที่	27
	หลักสูตร	30
	การวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน	34
	การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
	สมมุติฐานของการศึกษาครั้งนี้	40
3	วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	41
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	43
	วิธีรวบรวมข้อมูล	44
	การวิเคราะห์ข้อมูล	44
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	ตอนที่ 1 ทักษะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศ	
	การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	
	ประธานมิตร	48
	ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทักษะของนิสิตแต่ละคณะและอาจารย์	
	แต่ละคณะที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอน	75
	ตอนที่ 3 ความต้องการให้ปรับปรุงบรรยากาศการเรียน	
	การสอนตามทักษะของนิสิตและอาจารย์จากแบบสอบถาม	
	ปลายเปิด	78
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ..	91
	ความมุ่งหมายของการศึกษากันคว้า	91
	กลุ่มตัวอย่าง	91
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ..	91
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
	การอภิปรายผล ..	98
	ข้อเสนอแนะ ..	104
	บรรณานุกรม	109
	ภาคผนวก	114

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
2	คะแนนเฉลี่ยทักษะของนิสิตและอาจารย์ที่มีตอบรรยากาศการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ..	49
3	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทักษะของนิสิตและอาจารย์ที่มีตอบรรยากาศ การเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายข้อ	51
4	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทักษะของนิสิตและอาจารย์ที่มีตอบรรยากาศ การเรียนการสอน ด้านการบริการทางวิชาการ เป็นรายข้อ	53
5	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทักษะของนิสิตและอาจารย์ที่มีตอบรรยากาศ การเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับ นิสิต เป็นรายข้อ	55
6	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทักษะของนิสิตและอาจารย์ที่มีตอบรรยากาศ การเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน เป็นรายข้อ ..	57
7	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทักษะของนิสิตและอาจารย์ที่มีตอบรรยากาศ การเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ เป็นรายข้อ	59
8	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทักษะของนิสิตและอาจารย์ที่มีตอบรรยากาศ การเรียนการสอน ด้านหลักสูตร เป็นรายข้อ	61
9	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทักษะของนิสิตและอาจารย์ที่มีตอบรรยากาศ การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล เป็นรายข้อ ...	63
10	ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ ที่มีตอบรรยากาศ การเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ...	64

11	ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อบรรยากาศ การเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	66
12	ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะสังคมศาสตร์ ที่มีต่อบรรยากาศ การเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	67
13	ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะพลศึกษา ที่มีต่อบรรยากาศ การเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	69
14	ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ ที่มีต่อบรรยากาศ การเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	70
15	ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ ที่มีต่อบรรยากาศ การเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	72
16	ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย ที่มีต่อบรรยากาศ การเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	73
17	การเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตแต่ละคณะที่มีต่อบรรยากาศการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	75
18	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทัศนะของนิสิตแต่ละคณะที่มีต่อ บรรยากาศการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยใช้ q - statistic	76
19	การเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์แต่ละคณะที่มีต่อบรรยากาศการเรียน การสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	78
20	ความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนตามทัศนะ ของนิสิต	79
21	ความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนตามทัศนะ ของอาจารย์	85

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของประชาชน มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์รวมของบุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมของปัจจัยทางการศึกษาที่สมบูรณ์ และมีเป้าหมายของการดำเนินการที่ชัดเจน กล่าวคือ มีหน้าที่ผลิตกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงออกไปพัฒนาประเทศ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ภาระกิจหลักของมหาวิทยาลัยที่เข้าใจกันโดยทั่วไปก็คือ การสอน การวิจัย การให้บริการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ

งานหลักของมหาวิทยาลัยก็คืองานวิชาการ มหาวิทยาลัยจะต้องมุ่งสร้างเสริมความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการให้เกิดขึ้น โดยอาศัยการวิจัย ค้นคว้า การพัฒนาวิชาการให้ก้าวหน้าทันสมัย และการพัฒนาบุคลากรในมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพ สามารถประสิทธิ์ประสาทความรู้ และสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่เกื้อกูลต่อความงอกงามทางสติปัญญาของนิสิต

เป้าหมายของมหาวิทยาลัยอยู่ที่คุณภาพของบัณฑิต คุณภาพของบัณฑิตที่พึงประสงค์นั้น (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526 : 18) จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการคือ

1. มีความรอบรู้ในวิชาชีพเฉพาะด้าน สามารถออกไปประกอบอาชีพได้
2. มีภูมิปัญญา มีความรอบรู้กว้างขวางในวิทยาการสาขาต่าง ๆ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น วิทยาศาสตร์ (Natural Science) สังคมศาสตร์ (Social Sciences) และมนุษยศาสตร์ (Humanities) เป็นต้น
3. มีสำนึกและความรับผิดชอบในคุณค่าของวัฒนธรรม จริยธรรม สามารถดำเนินชีวิตไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

✓ คุณภาพของบัณฑิตย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง นอกเหนือจากคุณภาพ สมรรถภาพ และวินัยของนิสิตแล้ว ยังขึ้นอยู่กับระบบบริหารมหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร วิธีสอนและบรรยากาศการเรียนการสอน คุณภาพของคณาจารย์ ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการศึกษาล่าเรียน รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการกำหนดเป้าหมาย การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลเน้นการผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยจะกำหนดจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขามากน้อยต่างกันตามประเภทของงานในตลาดแรงงาน และคำนึงถึงคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยพยายามยกมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตออกมาอยู่ในระดับสูงสุด พร้อมทั้งควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตให้ต่ำที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้บัณฑิตที่จบออกไปเผชิญปัญหาการว่างงานน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ (เอกทิสย์ ศิริรัตนชัย 2529 : 11) เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจะต้องร่วมมือกันจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัย ให้สามารถส่งเสริมทัศนคติที่ดีของนิสิตต่อการเรียนรู้ สามารถศึกษาหาความรู้ได้โดยลำพัง มีความรอบรู้กว้างขวางในศิลปวิทยาการต่าง ๆ มีความกล้าคิดกล้าสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างฉลาด มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ และมีคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม เป็นตัวอย่างแก่คนอื่นได้

๑. บรรยากาศการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อทัศนคติ พฤติกรรม แรงจูงใจ และประสบการณ์ในการเรียนรู้ของนิสิตอย่างมาก บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เป็นต้นว่า ลักษณะของหลักสูตร วิธีสอนของอาจารย์ และกิจกรรมการเรียนการสอน การบริการทางวิชาการ การประเมินผลการเรียน ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนของนิสิต สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีจะช่วยให้นิสิตเรียนรู้ในสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อชีวิต มีระเบียบขั้นตอนของการเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มีความกระหายใคร่รู้ใคร่ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ โดยปราศจากการบังคับขู่เข็ญ นิสิตและอาจารย์สามารถสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง และเสรี ความร่วมมือและความสัมพันธ์ในทางที่อบอุ่นในกลุ่มนิสิตมีอยู่อย่างกว้างขวาง กิจกรรม

ทางวิชาการมีคุณค่าและได้รับความสนใจจากนิสิต (ลีปพนธ์ เกตุทัต ม.ป.ป. : 4)
บรรณาสการเรียนการสอนที่ดียอมลงผลต่อความจงรักภักดีของนิสิตต่อสถาบันการศึกษา
ของตนเองด้วย

ความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม
ในปัจจุบันทำให้สภาพของสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในสภาพที่ต้องแข่งขัน เนื่องจากมหาวิทยาลัย
เอกชน มหาวิทยาลัยเปิดของรัฐบาลต่างก็ขยายตัว และขยายหลักสูตรกว้างขวางขึ้น ทำให้
นิสิตมีทางเลือกที่จะเรียนในสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความถนัดและกำลังเงินที่จะต้อง
ใช้สอย สภาพเช่นนี้ได้เกิดขึ้นแล้วในสหรัฐอเมริกา ซึ่งกำลังพบกับปัญหา ประชาชนหมด
ความศรัทธาในการอุดมศึกษา เนื่องจากค่าใช้จ่ายทางการศึกษาสูงขึ้น อัตราการเพิ่มของ
ประชากรลดลงทำให้จำนวนนักศึกษาลดลง บริษัทธุรกิจอุตสาหกรรมหลายแห่งได้ดึง
มหาวิทยาลัยของตนเองขึ้นเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงตรงความต้องการของบริษัท เพื่อเอา
ไปปฏิบัติงานในบริษัท เนื่องจากมีวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมมูลกว่า และสภาพปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ
ความอ่อนแอทางวิชาการของการอุดมศึกษาเอง การศึกษาในระดับอุดมศึกษาทำให้คนหลงตน
เบนเน็ต (Bennett) กล่าวว่า "ความสำเร็จในมหาวิทยาลัยไม่สามารถประกันความสำเร็จ
ภายนอกมหาวิทยาลัยได้ และวิชาการต่าง ๆ ที่เรียนไปจะให้ผลค่อนข้างจำกัดเมื่อออกมา
เผชิญโลกภายนอก" (London 1987 : 17 - 21) ดังนั้นมหาวิทยาลัยจะต้องมีการ
ปรับปรุงบรรณาสการด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพ เพื่อให้บัณฑิตที่
สำเร็จการศึกษาสามารถออกไปแข่งขันในตลาดแรงงาน และประสบความสำเร็จในการ
ทำงานด้วย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหาร
จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยตั้งแต่ พ.ศ. 2517 การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้
ส่งผลต่อโครงสร้างการบริหาร การขยายงานวิชาการและการผลิตบัณฑิตกว้างขวางหลาย
สาขาวิชาและหลายระดับ มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการขยายอาคารสถานที่ ให้สามารถ
รับกับการเจริญเติบโตของจำนวนนิสิต บริการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น และตลอดจน

จำนวนบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางค่านต่าง ๆ ยังคง
 คาเนนอยู่และอาจเป็นไปโดยไม่สอดคล้องกันก็ได้ เพื่อให้สามารถมองเห็นสภาพการจัด
 การเรียนการสอนทั่ว ๆ ไปของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หลังจากการ
 เปลี่ยนแปลงโครงสร้างแล้วโดยพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อบรรยากาศ
 การเรียนการสอน เป็นต้นว่า ความเหมาะสมของหลักสูตร ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา
 วิชาการในสาขาต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ความสัมพันธ์
 ระหว่างกลุ่มเพื่อน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การบริการทางวิชาการ
 อาคารสถานที่ การวัดผลและการประเมินผลอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา
 บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยอย่างลึกซึ้งเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการ
 ปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมทางค่านวิชาการของมหาวิทยาลัย
 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอน
 ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตแต่ละคณะที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอน
 ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์แต่ละคณะที่มีต่อบรรยากาศการเรียน
 การสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. เพื่อศึกษาความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอน
 ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการของมหาวิทยาลัย สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงระบบการบริหารวิชาการ การบริการทางวิชาการ การพัฒนาบุคลากร และสิ่งแวดลอมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิต เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถทำหน้าที่หลักได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนิสิตอีกด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบของบรรยากาศการเรียนรู้การสอน 7 ด้านด้วยกันคือ

- 1.1 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
- 1.2 การบริการทางวิชาการ
- 1.3 ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต
- 1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน
- 1.5 อาคารสถานที่
- 1.6 หลักสูตร
- 1.7 การวัดผลและการประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นิสิตทุกคณะ จำนวน 1036 คน และอาจารย์ทุกคณะ 395 คน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี ปริญญาโท ชั้นปีที่ 2 และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 481 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาคือ

3.1 ตัวแปรต้นคือ

สถานภาพกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

3.1.1 นิสิต

3.1.2 อาจารย์

3.2 ตัวแปรตามคือ ทัศนคติที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามองค์ประกอบต่อไปนี้

3.2.1 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.2 การบริการทางวิชาการ

3.2.3 ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต

3.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน

3.2.5 อาคารสถานที่

3.2.6 หลักสูตร

3.2.7 การวัดผลและการประเมินผล

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. บรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการจัดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญในการช่วยให้ นิสิตเกิดการเรียนรู้ นิสิตเรียนอย่างมีชีวิตชีวา มีความรู้ความสามารถ มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ อย่างกว้างขวางเกิดประโยชน์แก่ตนเอง สนใจที่จะเข้าปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหาการเรียน องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนมีหลายอย่าง แต่ในการวิจัยครั้งนี้จะจำแนกองค์ประกอบดังกล่าวออกเป็น 7 ด้านคือ

1.1 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการที่อาจารย์ใช้สอนหรือพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ที่ใช้ในช่วงที่นิสิตเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงที่กำลังศึกษา เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์แก่นิสิต

1.2 การบริการทางวิชาการ หมายถึง การอำนวยความสะดวก และการช่วยเหลือลักษณะต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดให้แก่นิสิต เช่น การประชุมนิเทศ การลงทะเบียนเรียนวิชา บริการห้องสมุด การจัดนิทรรศการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิชาการ การประชาสัมพันธ์ การบริการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือสำหรับใช้ในกิจกรรมทางวิชาการ

1.3 ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเรียนและการทำปริญญาบัตร การเปิดโอกาสให้นิสิตร่วมปฏิบัติงานทางวิชาการ การนิเทศและการฝึกงาน

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ นอกชั้นเรียน การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างเพื่อน ความสามารถในการทำงานกลุ่ม

1.5 อาคารสถานที่ หมายถึง บริเวณหรือสถานที่ที่ใช้จัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องน้ำ ห้องสุขา โรงอาหาร บริเวณพักผ่อน บริเวณสำหรับการกีฬา ระบบการจราจร สถานที่จอดรถ และการสาธารณูปโภคต่าง ๆ

1.6 หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์และความรู้ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นิสิตเรียน ในการวิจัยนี้จะศึกษา ความน่าสนใจของเนื้อหาหลักสูตร ความเหมาะสมของหลักสูตร ข้อกำหนดต่าง ๆ ประโยชน์ที่ได้รับจากหลักสูตร และความสะดวกสบายในการศึกษาเล่าเรียนในหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนให้แก่นิสิต

1.7 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้สอนดำเนินการ เพื่อให้ทราบว่า ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะและความสามารถตรงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือไม่ เช่น มีการทบทวนก่อนเริ่มการเรียนการสอน มีการซักถามในระหว่างการเรียนการสอน และมีการทดสอบเมื่อการสอนสิ้นสุดลง แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาตัดสินผลการเรียนของนิสิต

2. นิสิต หมายถึง นิสิตปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530

3. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ประจำที่ทำการสอนในคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530

4. ทักษะ หมายถึง ความเห็นของนิสิตและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดองค์ประกอบของบรรยากาศการเรียนการสอนทั้ง 7 ด้าน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยเป็นสถานการศึกษาระดับสูง ซึ่งมีภาระกิจที่สำคัญประการหนึ่ง คือการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องความต้องการของประเทศ ในด้านกำลังคน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองของชาติโดยส่วนรวมในอนาคต ดังนั้นคุณภาพของบัณฑิตจึงเป็นดัชนีชี้ให้เห็นถึงการบริหารงานในทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัย

สังคมไทยแต่เดิมเป็นสังคมซึ่งมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง เป็นสังคมที่รักความสงบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตนักศึกษาจะมีความประพฤติเรียบร้อย นม่นอบ ต่อครูอาจารย์ ซึ่งทำให้ขาดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาและสนองหาสิ่งใหม่ ๆ ชีวิตในมหาวิทยาลัยจึงมีความเรียบง่าย นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จะวางเฉยในกิจกรรมเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้ส่งเสริมความสนใจใฝ่รู้ โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุดมศึกษา ดังจะสังเกตได้จาก ปรากฏการณ์ต่อไปนี้คือ การขยายตัวของมหาวิทยาลัยเปิดอย่างรวดเร็ว ปริมาณผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาบัณฑิตล้นงาน โดยเฉพาะในสายการศึกษา สังคมศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ รวมทั้งปัญหาการแย่งชิงลูกค้า อันได้แก่ นักศึกษาระหว่างสถาบัน เช่น มหาวิทยาลัยเปิด วิทยาลัยครู วิทยาลัยเอกชน การประเมินผลการเรียนการสอน และวิธีการสอนก็ค่อยๆคุณภาพ แก่อาจารย์ก็ทดแทนโดยการให้คะแนนแบบปล่อย จึงเกิดระบบเกรดเื้อ (ประกอบ คุปรัตน์ 2529 : 58-61) สภาพการณ์ดังกล่าวนี้ล้วนส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย

บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสำคัญยิ่งและเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศทางจิตวิทยาซึ่งผู้สอน

และผู้นเรียนมีส่วนสร้างและกำหนดขึ้น หรือบรรยายทางกายภาพ เป็นอันว่า สถานที่
ห้องเรียน สื่อการเรียนการสอนและบรรยายทางสังคมระหว่างนิสิตกับอาจารย์ และ
ระหว่างนิสิตด้วยกันก็ตาม

✓ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้เจริญเติบโตมาจากโรงเรียน
ฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ตั้งแต่ พ.ศ. 2492 ทำหน้าที่ผลิตครูประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง ต่อมาในปี พ.ศ. 2496 ได้ปรับปรุงและยกวิทยฐานะของโรงเรียนเป็น
วิทยาลัยวิชาการศึกษา โดยจัดการศึกษาชั้นปริญญาในวิชาการศึกษาเทียบเท่ามาตรฐาน
ต่างประเทศ ในช่วงที่เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีการคัดเลือกนิสิตเป็น 2 ระบบคือ
ระบบข้าราชการสามัญภาคต่อ และประเภทนิสิตทั่วไป นอกจากนี้ยังมีระบบเปิดให้บุคคล
ภายนอกเข้าศึกษาภาคค่ำ ระบบการคัดเลือก และระบบการเรียนการสอนเป็นไปโดยยึด
มาตรฐานเป็นสำคัญ ในปี พ.ศ. 2499 ก็เริ่มมีการเปิดสอนระดับปริญญาโท สาขา
จิตวิทยาพัฒนาการ โดยร่วมกับสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ต่อมาในปี
พ.ศ. 2504 จึงเปิดสอนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ลักษณะของนิสิตที่เข้าศึกษาก็มีลักษณะ
ที่แตกต่างไปจากเดิมบ้าง กล่าวคือ มีอายุโศกจะประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น การจัดบรรยายทาง
วิชาการมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้รับกับการบริการนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มีการขยาย
อาคารสถานที่เพิ่มขึ้น มีการจัดหอสมุดกลางที่ให้บริการที่กว้างขวางขึ้น มีหน่วยงานใหม่
เพิ่มขึ้นเพื่อทำหน้าที่ดูแลนิสิตและจัดกิจการนิสิต

ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาและวิทยาเขตต่าง ๆ ได้รับการ
ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2517 โดยได้รับพระราชนิพนธ์ว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รูปแบบโครงสร้าง
ของสถาบันจึงมีความแตกต่างและซับซ้อนขึ้นจากเดิม มีการสรรหาบุคลากรระดับต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
รูปแบบการบริหารองค์การก็ปรับเปลี่ยนไป การเรียนการสอนขยายสาขาวิชาและระดับการศึกษา
อยู่ตลอดเวลา และมีการรับนิสิตก็ขยายรูปแบบทั้งที่มาจากทบวงมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย
จัดสอบเอง

หลักสูตรของมหาวิทยาลัยทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาวางไว้โดยเจตนาที่จะให้ตอบสนองวัตถุประสงค์หลักของมหาวิทยาลัย คือ การประสิทธิ์ประสาทความรู้ระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามหลักสากล เพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกิจวัตรขนบธรรมเนียมเป็นมรดกของชาติ ไม่ว่าจะเป็นสาขาวิชาการ กิจการ ซึ่งมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีความสันทัดและได้ชื่อว่าเป็นผู้นำตลอดมาในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา หรือจะเป็นในสาขาวิชาการทางศาสตร์อื่น ๆ ที่กำลังพัฒนาเข้มแข็งขึ้นเป็นลำดับก็ตามที่ ผลตอบรับมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการวิจัย ค้นคว้า และการศึกษาค้นคว้าความรู้ระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานที่เชื่อถือได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยเขตนี้นับว่ามีส่วนให้การทางวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเอกลักษณ์ของวิทยาเขตนี้นับว่า เพื่อให้สมกับมงคลนาม "ศรีนครินทรวิโรฒ" ที่ได้รับพระราชทานตามความหมายว่า มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร

การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน

การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนมีองค์ประกอบต่าง ๆ หลายองค์ประกอบ ประคินันท์ อุปรมัย (ประคินันท์ อุปรมัย 2523 : 123 - 137) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบเหล่านั้นว่ามีอยู่พอสรุปได้ 4 ประการคือ

1. บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่าง หน้าตา และการแต่งกาย มีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ และบทบาทในฐานะผู้นำของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติ และความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและสอนนักเรียน เป็นผู้ที่มีมองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีได้ เก่งขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มี

ทัศนคติในทางตรงกันข้าม ความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเองมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสดำถาม เข้าร่วมกิจกรรมในมาก จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุก กระตือรือร้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนด้วยกันเองก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. ครูรู้จักใช้การเสริมแรงที่เหมาะสม จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน การเสริมแรงที่ทำอย่างจริงจัง เฝ้ามองกับสภาพการณ์ ไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรใช้กับพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อน หรือมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2527 : 48 - 67) ได้กล่าวถึงแนวทางการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในแง่ของปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการคือ

1. ปฏิบัติการตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้า และควรรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

2. ปฏิบัติการตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงาน ผู้เรียนจะช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ตอบสนองระหว่างกัน เปิดการทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

3. ปฏิบัติการระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น ลดเวลาการเรียนการสอน การนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน

4. ปฏิบัติตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ทั้งอาคารสถานที่ บริเวณ ความงาม ความปลอดภัยโปร่งจากกลิ่นควัน และเสียงรบกวน ตลอดจนบุคลากรต่าง ๆ

ประกอบ คุปรัตน์ ได้กล่าวถึงระบบการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาว่า มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการคือ

1. ผู้เรียน ซึ่งมีธรรมชาติที่แตกต่างกันตามเพศ วัย สภาพร่างกาย จิตใจ และพื้นภูมิหลัง จึงจะมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของเขาเอง
2. ความรู้เนื้อหาสาระในสิ่งที่จะเรียน แยกตามสาขาวิชาการต่าง ๆ
3. สื่อการเรียน ทั้งวิธีการสอนและเครื่องวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
4. ครูผู้สอน อยู่ในฐานะผู้ให้ความรู้
5. การประเมินผล หมายถึง การให้ข้อมูลย้อนกลับว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ะไรบ้าง ผู้สอนคิดหรือไม่ เนื้อหาสาระสอดคล้องหรือไม่ และสื่อการสอนเป็นอย่างไ นอกจากองค์ประกอบสำคัญทั้ง 5 ประการนี้แล้ว สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย บางแห่งเป็นระบบราชการ บางแห่งยังเน้นระบบงานวิชาการ บางแห่งเป็นเวทีการเมือง จ้วนเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบการเรียนการสอน (ประกอบ คุปรัตน์ 2529 : 67)

แอนเดอร์สัน (Anderson 1970 : 135 - 152) ได้ศึกษาบรรยากาศทางสังคม ในชั้นเรียน ได้ระบุถึงลักษณะของบรรยากาศที่เอื้ออำนวย และส่งผลกระทบต่อความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรมการเรียนของนิสิตไว้ว่ามีดังนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อหากิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนมีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้ และให้ประโยชน์
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้า และมีความสอดคล้องเหมาะสม

5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือวัสดุ ที่พร้อมจะใช้ได้ตลอดเวลา

6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน และมีความพยายามที่จะลดความขัดแย้ง

7. ผู้สอนและผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่าง ชัดเจน

8. สร้างความเป็นธรรม ไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู ซึ่งยังบดให้เกิด ความไม่เป็นธรรมขึ้นได้

9. ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ

10. สร้างความตื่นตัว และซัดจึกความเนือยชาอันเป็นสาเหตุของความเบื้อหน่าย ต่อการเรียนการสอน

11. การตัดสินใจนากิจกรรมต่าง ๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่

12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรคแบ่งพวกในหมู่นิสิตนักศึกษา

13. ผู้เรียนมีความหึงพ้อใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

14. เสรีภาพมีขอบเขต ไม่ปล่อยปละละเลยจนขาดระเบียบและขาดความ

รับผิดชอบ

ประกาศรี สุฉันทบุตร (ประกาศรี สุฉันทบุตร 2522 : 15) ได้กล่าวถึง บรรยาการในการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยว่า มีวิธีการต่าง ๆ อีกมากมาย นอกเหนือ จากการบ่อนความรู้ให้นักศึกษา นักศึกษาควรจะได้ค้นพบความสัมพันธ์อย่างใหม่ระหว่าง ความจริงกับความคิดที่สร้างสรรค์ขึ้นมา

โดยสรุปการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการคือ ผู้สอน ผู้เรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัด การเรียนการสอน เพราะจะเป็นผู้กำหนดบรรยาการ เกี่ยวกับการเรียนการสอนแต่ละครั้ง จะให้เป็นไปในแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นผู้บังคับทั้งสิ้น คุณลักษณะของผู้สอนที่จะส่งเสริม

การเรียนรู้ให้เป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพมีหลายประการเช่น ความรู้ในเรื่องที่จะสอนคือ
 ปทัณคณัติที่ดีต่อการสอน มีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน พื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศ
 ในชั้นเรียนนั้น วิชัย วงษ์ใหญ่ และคนอื่น ๆ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และคนอื่น ๆ 2526 :
 3 - 7) ได้สรุปไว้ว่า

1. การยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a person) คือการ
 ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูและศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศ
 แห่งความไว้วางใจ ถ้าบรรยากาศในห้องเรียนปีศาจความก้าวร้าว แข่งขัน ความกดดัน
 อคติ เอาวัดเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์
2. การสื่อสารแบบเปิด (Open communication) การสื่อสารแบบเปิดที่อยู่ใน
 บรรยากาศของการยอมรับเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม
 - พฤติกรรม แนวคิดของแต่ละบุคคลที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน รวมทั้งการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ
 บรรยากาศในชั้นเรียนที่ตอบสนองการปฏิบัติทางด้านความรู้สึก คุณลักษณะ ค่านิยม การ
 เสาะแสวงหาความเป็นตัวของตัวเองจะเกิดขึ้นจาก เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอนที่ส่ง
 ผลให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สามารถพัฒนาช่วยเหลือตนเองได้ และพร้อมที่จะช่วย
 ช่วยเหลือผู้อื่น

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 มีการจัดการเรียนการสอนในระบบหน่วยกิต โดยมีอาจารย์ผู้สอนรับผิดชอบในรายวิชาต่าง ๆ
 ลักษณะการเรียนการสอนจะมุ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้า และมีส่วนร่วมในการ
 อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน เพราะฉะนั้นการอภิปรายหน้าชั้น การค้นคว้า
 รายงาน และมอบหมายงานอื่น ๆ ให้ตามความเหมาะสมของแต่ละวิชาจึงเป็นกิจกรรมที่นิสิต
 ต้องรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผล

โบกซ์ (Bogue 1974 : 150) ได้กล่าวถึงแนวความคิดที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดหมายไว้ 4 ประการคือ

1. การเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นความมีเสรีภาพทางสติปัญญา (Intellectual Independence) ฉะนั้นอาจารย์จะต้องให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็นหรือใช้สติปัญญาของเขาเองอย่างเต็มที่
2. การเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการเฉพาะตัว (Idiosyncratic Process) เนื่องจากว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งความสนใจ และแบบแผนของการเรียนรู้ (Learning Style) ฉะนั้นอาจารย์จึงต้องระลึกไว้เสมอว่าไม่มีวิธีการสอนใดที่จะใช้ได้ดีสำหรับผู้เรียนทุกคน
3. การเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการ ผู้เรียนต้องเป็นผู้กระทำเอง (Active Process) ฉะนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปะทะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้อยู่เสมอ
4. การเรียนรู้วิธีการเรียนเป็นสิ่งสำคัญกว่าการเรียนรู้เนื้อหาวิชา (Learning Process) ฉะนั้นผู้สอนจึงไม่ควรมุ่งสืบทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา

คิบเบลอร์ (Kibler 1974 : 73 - 79) ได้เสนอแนะหลักการในการจัดการเรียนการสอนเอาไว้ดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนการเรียนรู้ ก่อนที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่นั้นผู้เรียนควรจะได้มีความรู้เบื้องต้นว่าเป็นพื้นฐานที่จำเป็นมาก่อนแล้ว และผู้เรียนควรจะได้รับการ "อุ่นเครื่อง" (warm-up) เสียก่อนด้วยการที่ผู้สอนแจ้งให้รู้ ว่า ความรู้เดิมอะไรบางอย่างที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ และความรู้เดิมอะไรบางอย่างที่อาจมาขัดขวางการเรียนรู้ใหม่
2. การจูงใจ ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าหากเขามีความสนใจในสิ่งที่ถูกนำมาให้เขาเรียน การเลือกเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน หรือการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้จะเพิ่มความสนใจใคร่เรียนให้แก่ผู้เรียนได้ กิจกรรมหรืองานต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนทำควรจะมีลักษณะที่ทำให้เขารู้สึกมั่นใจว่าจะกระทำให้สำเร็จลงไปได้

3. การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นพฤติกรรมปลายทางเป็นแบบอย่าง การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นตัวอย่างพฤติกรรมที่ถือว่าประสบความสำเร็จหรือน่าพอใจจะช่วยให้เขาเกิดการเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบพฤติกรรมนั้นตามไปด้วย

4. การตอบสนองอย่างมีชีวิตชีวา การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนควรเป็นเรื่องของผู้เรียนเป็นหลัก เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้จากสิ่งที่เขาได้ลงมือกระทำเองหาใช่จากสิ่งที่ผู้สอนได้กระทำไม่

5. การแนะนำ ในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นการเรียนรู้ใหม่นั้น ผู้เรียนควรจะได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจนกระทั่งเขาสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้เองโดยลำพัง

6. การฝึกปฏิบัติ ในการเรียนการสอนนั้น ผู้เรียนควรจะได้รับโอกาสที่จะฝึกปฏิบัติพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เรียนรู้ใหม่บ่อย ๆ ครั้ง

7. การแจ้งผลกลับไปให้ทราบ ในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นการเรียนรู้ใหม่แต่ละครั้งนั้นผู้เรียนควรจะได้รับทราบผลของการแสดงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติงานของเขาโดยทันที ถ้าหากเป็นการปฏิบัติงานที่ได้ผลดีการให้รางวัลจะเป็นตัวเสริมแรง ทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเช่นนี้อีก

8. การจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนนั้น เนื้อหาวิชาควรถูกนำมาจัดในลักษณะที่จะให้ผู้เรียนเรียนจากง่ายไปหายากหรือจากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่ไกลตัว การเรียนรู้ให้สำเร็จจะได้ดำเนินไปเท่านั้น หากไม่แล้วผู้เรียนจะเกิดความเบื่อหน่ายได้

9. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากว่าผู้เรียนแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันในด้านวิธีการเรียนรู้และอัตราในการเรียนรู้ ฉะนั้นประสมการของการเรียนรู้ที่จะจัดให้แก่ผู้เรียนจึงต้องจัดในลักษณะที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการที่เขาถนัด และในอัตราที่เหมาะสมกับความสามารถ

10. พฤติกรรมการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนต้องระลึกอยู่เสมอว่า ทักษะในการกระตุ้นความสนใจ การอธิบาย การให้คำแนะนำ การใช้ตัวเสริมแรง ตลอดจนการบริหารห้องเรียนล้วนแต่มีผลทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพแตกต่างกันออกไปทั้งสิ้น

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกำหนดวิธีสอนในแต่ละวิชา และแต่ละชั่วโมง กาเบ (Gagne 1968 . 93 - 114) ให้จัดลำดับขั้นตอนในการสอนไว้ว่าควรประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้คือ

1. เราความสนใจของผู้เรียน
2. แจ้งให้ผู้เรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน
3. ทบทวนถึงสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว
4. เสนอสิ่งเร้าในการเรียนการสอน
5. ให้แนวทางการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
6. ให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่แสดงว่าได้เกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้วออกมา
7. แจ้งผลการแสดงพฤติกรรมกลับไปให้ผู้เรียนทราบเพื่อแก้ไข
8. ประเมินผลพฤติกรรม
9. ช่วยให้ผู้เรียนได้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วและสามารถถ่ายโยงไปสู่สิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ได้

นอกเหนือจากลำดับขั้นตอนในการสอนแล้ว อาจารย์ที่ดีที่สามารถใช้วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความจริงของงานของนิสิต ยังจะต้องประกอบไปด้วยลักษณะเด่น ๆ หลายประการ ประชุมสุข อาชาวำรุง (ประชุมสุข อาชาวำรุง 2522 : 431) ได้กล่าวถึงลักษณะเด่น ๆ เหล่านี้ว่าประกอบด้วย

1. ชอบการสอน ชอบสมาคม และชอบทำงานร่วมกับนิสิตนักศึกษา
2. มีบุคลิกลักษณะที่ดีเมื่อแสดงออกต่อนิสิตและสังคมโดยทั่วไป
3. มีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของวัยของผู้เรียน
4. เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษา ซึ่งตนมีส่วนร่วมและพยายาม

ปฏิบัติงาน เพื่อผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ

5. รู้วิธีแนะแนวทางในการเรียน มีความรู้ความสามารถที่จะใช้วิธีสอนต่าง ๆ ให้ได้ผลดี

6. มีความรู้ที่เป็นพิเศษในวิชาที่ตนรับผิดชอบสอน
7. สามารถสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ราบรื่น เป็นมิตรต่อกัน อาจารย์และนิสิตยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน
8. เป็นผู้แสวงหาความจริงในก้นงานวิชาชีพของตน แสวงหาวิธีที่จะปรับปรุงตนเอง เพื่อให้มีความชำนาญ และมีประสิทธิภาพในงานของตนอย่างรอบคอบ และให้ความร่วมมือกับเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน
9. มีสุขภาพทางกายและจิตดี
10. แสดงนิสัยใจคออันดีให้เป็นตัวอย่างของความเป็น 'คนเมือง' ที่รับผิดชอบแก่นิสิตนักศึกษา
11. ใช้แหล่งวิชาวงชุมชน เพื่อหาความชัดเจนของนิสิตนักศึกษาเพิ่มขึ้น
12. สามารถใช้เครื่องมือช่วยสอนได้หลายชนิด และวางแผนการใช้อุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน

การบริการทางวิชาการ

การบริการทางวิชาการเป็นบริการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวิชาการแก่นิสิต เพื่อให้นิสิตได้รับความสะดวกสบาย และเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา การบริการที่มหาวิทยาลัยพึงจัดให้แก่ นิสิตนั้น นางฉันท์ คัคโนภาส (บงลักษณ์ คัคโนภาส 2524 : 43 - 44) ได้สรุปประเภทของการบริการนิสิตไว้ 8 ด้านดังนี้ คือ

1. บริการทางด้านทะเบียนประวัติและการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ การให้บริการการเก็บแฟ้มทะเบียนประวัติและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนิสิตนักศึกษาแต่ละคน ทั้งภูมิลำเนาและขณะศึกษาอยู่ในสถานศึกษา เพื่อใช้ในการแนะแนวการเรียน การเลือกอาชีพ และปัญหาส่วนตัว รวมทั้งมีมาตรการที่เหมาะสมในการเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวเหล่านี้ มีการจัดพิมพ์คู่มือนิสิตนักศึกษาใหม่ แจกให้ผู้เข้าศึกษาใหม่

ทุกคน นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการลงทะเบียนวิชาเรียน การจัดตารางสอน ตารางสอบ และประกาศผลสอบ ฯลฯ

2. บริการการศึกษาแนะแนว ได้แก่ การจัดให้มีหน่วยบริการการศึกษาแนะแนวแก่นิสิตนักศึกษา การมีห้องบริการการศึกษาแนะแนวโดยเฉพาะ การมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการปรึกษาแนะแนว การจัดให้นิสิตนักศึกษาทุกคนมีอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งทางด้านการวิชาการ การเลือกอาชีพ และปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ

3. บริการอาหารและที่พักอาศัย ได้แก่ การจัดให้มีร้านขายอาหารที่เพียงพอแก่นิสิตนักศึกษา มีอาหารที่สะอาดถูกหลักโภชนาการ และราคาพอสมควร มีการบริการค่านหอพัก และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในหอพัก ตลอดจนการจัดหาหอพักเอกชนให้ในกรณีที่หอพักของมหาวิทยาลัยไม่เพียงพอ

4. บริการด้านสุขภาพ การจัดให้มีหน่วยพยาบาลในมหาวิทยาลัย การติดต่อประสานงานกับโรงพยาบาล เพื่อให้ความสะดวกแก่นิสิตนักศึกษาที่จำเป็นต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล การให้ความรู้แก่นิสิตนักศึกษาในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพ ฯลฯ

5. กิจกรรมนิสิตนักศึกษา กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญมากด้านหนึ่ง การให้บริการในด้านนี้จะออกมาในรูปของการสนับสนุนการจัดกิจกรรม เช่น การจัดให้มีสถานที่ทำงานของสโมสรนิสิตนักศึกษา การให้เครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ การให้อิสระในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ

6. บริการทุนการศึกษาและการจัดหางาน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือในด้านการเงินแก่นิสิตนักศึกษาในลักษณะต่าง ๆ เช่น การให้ยืมเงิน การให้ทุน การจัดหางานให้ทำ ฯลฯ ซึ่งรวมไปถึงการจัดหางานให้นิสิตนักศึกษาที่จะจบการศึกษา ฯลฯ

7. บริการเสริมสร้างวินัยนิสิต เป็นบริการที่มีความสำคัญมากด้านหนึ่ง เป็นการฝึกให้นิสิตนักศึกษาสามารถปรับตนเองในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ทั้งในขณะที่กำลังศึกษา และเมื่อไปประกอบอาชีพแล้ว และเป็นงานที่ยากมากในการที่จะทำให้บรรลุถึงเป้าหมายนี้

8. บริการอื่น ๆ เป็นบริการโดยทั่วไป เช่น การประชุมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ การจัดบริการค่านไปรษณีย์โทรเลข ร้านขายหนังสือ สหกรณ์ ฯลฯ

การบริการทางวิชาการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นั้นได้มีการจัดตั้งหน่วยงาน กองบริการวิชาการในปี พ.ศ. 2520 ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ คัดเลือกนิสิต ควบคุมการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมวิชาการ ทะเบียนนิสิต ตำราและคำสอน (คำชี้แจงประกอบคำขอจัดแบ่งส่วนราชการและกำหนดอัตราากำลัง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : เอกสารโรเนียว 1 - 26) โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อจัดบริการด้านวิชาการให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้สอดคล้องกับการขยายตัวของจำนวนนิสิตและหลักสูตร ซึ่งพัฒนาตามโครงการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

2. เพื่อเป็นหน่วยประสานงานในการดูแล ควบคุม หลักสูตร ที่เปิดสอนในทุกวิทยาเขตตลอดจนการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ตรงเป้าหมายและความต้องการของตลาดอย่างมีประสิทธิภาพและทันเวลา

3. เพื่อจัดดำเนินการ และให้บริการการสอนการเรียนสำหรับอาจารย์ และนิสิต ในการจัดการวางเรียน ตารางสอบ การลงทะเบียนเรียน ในทุกภาคเรียน ทั้งนี้รวมทั้งนิสิตภาคสมทบด้วย

4. เพื่อจัดดำเนินการในด้านระเบียบการเรียนของนิสิตทุกระดับตลอดจนการรายงานผลการศึกษาและการรับรองผลการศึกษา

5. เพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยและเพื่อให้มีคำสอนและตำราเรียนโดยจัดทำและพิมพ์ตำรา และคำสอนของอาจารย์ โดยมีการควบคุมคุณภาพเพื่อเป็นบริการแก่นิสิต และบุคคลภายนอกที่สนใจ

6. เพื่อเผยแพร่ความรู้ในแขนงวิชาต่าง ๆ และผลงานวิจัยของอาจารย์โดยจัดทำเป็นวารสารวิชาการ

นอกจากนี้แล้ว งานบริการนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดทำดำเนินงานซึ่งชื่อนามกล่าวเป็นตัวอย่างดังนี้

งานปฐมนิเทศนิสิตมหาวิทยาลัยจะจัดให้นิสิตเข้าใจใหม่เป็นประจําทุกปีก่อนการเรียน
คาบปกติ เพื่อให้ นิสิตรู้จักมหาวิทยาลัย ทราบระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ สภาพ
แวดล้อม ความเป็นอยู่ การบริการและสวัสดิการ อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนิสิตใน
ระหว่างที่ นิสิตเล่าเรียน เพื่อช่วยให้นิสิตพร้อมที่จะศึกษา นอกจากนี้แล้วยังเป็นพิธีการ
แนะนำองค์การนิสิต สภานิสิต ชมรม และกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ อีกด้วย

งานอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์จำนวนหนึ่งจะได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา
หรือแก่นิสิตตลอดระยะเวลาที่ศึกษาเล่าเรียนในสถาบัน บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจะ
เกี่ยวกับ

1. การให้คำแนะนำในด้านวิชาการ เช่น การเลือกวิชาเรียน โปรแกรม
การเรียน การแก้อุปสรรคปัญหาในการเรียนวิชาต่าง ๆ ให้ข้อมูลแก่นิสิตในเรื่องหลักสูตร
และรายละเอียดของวิชา

2. การให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นิสิตในเรื่องกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน
เพื่อนิสิตจะได้ปฏิบัติตามได้เหมาะสม และให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องสวัสดิการ และบริการ
ต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดให้แก่นิสิตเพื่อนิสิตจะได้รับประโยชน์ตามสิทธิอันพึงมี

3. การจัดรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนิสิตที่อยู่ในความดูแล โดยมีระเบียบเหมาะสม
ประจำตัวนิสิตแต่ละคน เพื่อประโยชน์ในการให้คำปรึกษา และการให้ความช่วยเหลือด้าน
การเงินและอื่น ๆ

4. การให้คำแนะนำแก่นิสิตที่มีปัญหาส่วนตัว เช่น เรื่องการปรับตัว ครอบครั
ควรจัดการเวลา (Office hours) ไว้เป็นพิเศษเพื่อโอกาสนิสิตมาพบเพื่อขอคำปรึกษา
และพยายามหาทางช่วยนิสิตแก้ปัญหา ถ้าเป็นปัญหาที่เกินความสามารถก็แนะนำให้ไปหาผู้ที่
จะช่วยเหลือได้ต่อไป

5. การช่วยให้นิสิตพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ
โดยส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ผูกเปลี่ยนนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งเป้าหมาย
ชีวิต

6. การปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับบริการนิสิตที่มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนิสิต เช่น เป็นกรรมการคัดเลือกนิสิตรับทุนการศึกษา ออกใบรับรองความประพฤติของนิสิตให้แก่ผู้ขอมา ฯลฯ

งานบริการหอสมุดนั้นเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่ต้องจัดให้แก่นิสิต งานนี้จะเกี่ยวข้องกับ

1. บริการวัสดุและอุปกรณ์ ได้แก่ บริการให้ยืมและอำนวยความสะดวกในการใช้หนังสือ ถ่ายเอกสาร บริการหนังสือและตำรา บริการเข้าปกหนังสือ
2. บริการสถานที่ ได้แก่ บริการห้องฉายภาพยนตร์และเทปโทรทัศน์ บริการห้องสัมนา ห้องประชุม และบริการสถานที่จัดนิทรรศการ
3. บริการให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ บริการแนะนำการใช้บริการ บริการให้ความช่วยเหลือในการค้นคว้า บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด บริการยืมสื่อโสตทัศนศึกษาระหว่างห้องสมุด
4. บริการข่าวสารทันสมัย ได้แก่ บริการให้ข้อมูลที่ทันสมัยแก่ผู้ใช้ตามความต้องการและความเหมาะสม

ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต

ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้สถาบันอุดมศึกษามีคุณภาพทางวิชาการ คือ คุณอาจารย์ ดังนั้นการประเมินมาตรฐานการศึกษาของสถาบันจึงยึดเกณฑ์ว่า ถ้ามีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิเพียงพอทั้งด้านปริมาณและความสามารถแล้ว ก็เชื่อวามมาตรฐานการศึกษาจะดีตามไปด้วย และถ้าจะวิเคราะห์ให้ดีก็ยิ่งลงไปก็มักจะพบได้ว่า ความมีชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวข้องกับคุณภาพของอาจารย์เสมอ (วิจิตร ศรีสอาน 2518 : 71) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของยูเนสโกว่า อาจารย์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดส่วนหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินงานของสถาบันมีคุณภาพ ก้าวหน้า เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ (Unesco 1973 : 76 - 77) และจากการศึกษาของ

โคแกน (Cogan 1975 : 135 - 139) พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิตจะทำให้การเรียนของนิสิตดีขึ้น ยิ่งอาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์ต่อกันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนิสิตจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น

อุทุมพร ทองอุไทย (อุทุมพร ทองอุไทย 2522 : 1 - 15) ได้ศึกษาลักษณะอาจารย์ในอุดมคติจากนิสิตระดับปริญญาตรี 137 คน และระดับบัณฑิตศึกษา 162 คน ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2521 พบว่า ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อการสอนของอาจารย์ระดับอุดมศึกษามีความสัมพันธ์กัน ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีต่อลักษณะอาจารย์ในอุดมคติของตน เรียงลำดับที่พึงพอใจมากที่สุดลงไปคือ

1. มีการเตรียมการสอนดี
2. มีความปรารถนาดีต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน
3. มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัยกว้างขวางและถูกต้อง
4. ใช้ตัวอย่างข้อเปรียบเทียบและความเป็นจริงในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม
5. สามารถบรรยายความรู้ที่อยู่นอกเหนือเนื้อหาวิชาเรียนได้อย่างดี

ส่วนลักษณะการสอนของอาจารย์ในอุดมคติตามความเห็นของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา เรียงลำดับที่พึงพอใจมากที่สุดลงไปคือ

1. ใช้ตัวอย่างเปรียบเทียบและความเป็นจริงในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม
2. มีการเตรียมการสอนดี
3. มีความสนใจและสนุกในการสอน
4. ให้ความคิดใหม่แก่นิสิต
5. สามารถจูงใจนิสิตทำงานได้อย่างดีที่สุด

ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นั้น มหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้อย่างมาก ซึ่งมองเห็นได้จากการที่มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งอาจารย์กลุ่มหนึ่งทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตในแต่ละกลุ่มแต่ละชั้นปี เป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่นิสิตโดยเริ่มตั้งแต่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย เช่น การลงทะเบียนเรียน การเลือกวิชาเรียน การจัดกิจกรรมตลอดจนปัญหาค้นอื่น ๆ เช่น ภาควิชาสวนแก้ว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ทางวิชาการในลักษณะอื่น ๆ อีก ได้แก่ การให้คำปรึกษาหารือในส่วนของเนื้อหาวิชา การแก้ปัญหาการเรียน การเอื้อเอื้อเอกสารเกี่ยวกับการเรียน รวมทั้งการให้ความสนธิสนมเป็นส่วนตัว การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิต จึงเห็นได้จากสภาพความสัมพันธ์ทางวิชาการของนิสิตและอาจารย์มีอยู่ ความผูกพันสนธิสนมเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาที่นิสิตเลือกเรียนและปริมาณของนิสิตในชั้นด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน

นิสิตของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18 - 23 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและจิตใจกำลังเปลี่ยนแปลงและแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ เพื่อสร้างเสริมบุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง ก่อนที่จะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่เต็มตัว ในระยะนี้จะมีความกระตือรือร้น ยึดมั่นอุดมการณ์ รักอิสระ มีความอยากรู้อยากเห็น และอยากทดลอง ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับครอบครัวจะลดน้อยลง แต่พยายามเข้าหากลุ่มเพื่อนมากขึ้น

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ 2514 : 12) ได้แบ่งความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนไว้ 2 ลักษณะคือ

ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ คือความสัมพันธ์ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เป็นต้น การตัดสินใจพิจารณาใด ๆ อาศัยความรู้สึกอารมณ์และอาวูโสเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้เป็นกิจกรรมทางความรู้สึก อารมณ์ เช่น การบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ การเชียร์กีฬา เป็นต้น ความ

สัมพันธ์แบบนี้ย่อมสูญหายและถูกทำลายไ้โดยง่าย เพราะไม่ไ้เกิดควยเหตุผล และหลักการใด ๆ

ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา ทั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผล และสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงานระหว่างอาจารย์กับศิษย์ที่ไ้หาความรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดกัน การตัดสินใจพิจารณาปัญหาใด ๆ ก็อาศัยเหตุผลและหลักการและความรู้เป็นหลัก ผู้มีเหตุผลที่ดีกว่าย่อมถูกต้อง กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ไ้แก่ การอภิปราย พุดคุย ถกเถียง ประชุม หรือ สัมมนากันใน เรื่องของวิชาความรู้

พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบอย่างเดี่ยวที่สำคัญที่สุดในประสบการณ์ของนักศึกษา ลักษณะของนักศึกษาที่เหมือนกันจะนำไปสู่ความสมัครสมานสามัคคีของกลุ่ม เควี และแฮร์ (Davie and Hare 1956 17 - 16)

กอตลิบ และฮอดจกินส์ (Gottlieb and Hodgkins. 1963 : 226 - 289) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและลักษณะของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา จำนวน 997 คน พบว่า นักศึกษามีแนวโน้มที่จะแยกตัวจากลักษณะของชุมชนในมหาวิทยาลัย แต่กลับแสวงหาค่านิยมของตนเองจากกลุ่มเพื่อน งานวิจัยที่เน้นให้เห็นอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนในทางลบ

โรเจอร์ (Roger 1956 . 244 - 254) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษา พบว่า พฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษาไ้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน

ความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียน ก็มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเหมือนกัน นักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในชั้นในระดับมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในชั้นในระดับน้อย เดวิด (David. 1971 . 5789 - 5790)

ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษาของไทยนั้น เลิศพร ภาวระสกูล (เลิศพร ภาวระสกูล 2510 : 2 - 4) ได้แสดงความคิดเห็นว่า มีอิทธิพลอย่างมากในเรื่องค่านิยม ความรัก ความสะดวกสบาย รักสนุก ไม่เคร่งเครียด ค่านิยมเหล่านี้อาจเรียกได้ว่าเป็นค่านิยมที่ต่อต้านปฏาธรรม แสดงออกให้เห็นโดยการที่นักศึกษาไทยไม่ค่อยหมกมุ่นศึกษาตำรา หรือักตามอาจารย์ เพื่อน หรืออภิปรายในเรื่องวิชาการ หรือจับกลุ่มค้นคว้าทดลอง ประดิษฐ์ของใหม่ ๆ ส่วนใหญ่จะเที่ยวเตร่ หาความสนุกสนานจากการซื้อของ ชมภาพยนตร์ แข่งขันกีฬา เล่นรำ แม้ว่านักศึกษาชั้นปีที่หนึ่งที่เข้ามาใหม่จะมีความกระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้ ก็จะถูกกระแสนาสุโสประเพณีที่บังคับในทางที่ผิดโดยอำนาจของรุ่นพี่ ไม่ให้รุ่นน้องแสดงออกถึงความเด่นของวิชาการในเพื่อนรุ่นเดียวกัน ถ้ามีใครสนใจหาความรู้หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ก็จะถูกกล่าวหาว่าไม่รักเพื่อน

พโยม วรระศิริ (พโยม วรระศิริ 2516 : 8) แสดงความห่วงใยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมของนักศึกษาไทยมักขึ้นอยู่กับรูปแบบต่าง ๆ กัน นอกจากกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้วยังมีการ เน้น การรับน้องใหม่ในมหาวิทยาลัยด้วยวิธีแปลก ๆ การนาระบบ ประเพณี และระบบอาวโสขนาใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยโดยไม่ว่าทาต่อความเป็นเลิทางวิชาการ

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนของนิสิต ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จะมีลักษณะเป็นการรวมกันตามหลักสูตรหรือสาขาวิชาที่เรียน หรือตามระดับชั้นปีเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ มหาวิทยาลัยจัดให้มีการลงทะเบียนเรียนเป็นลักษณะวิชาเฉพาะ และวิชาเลือกเป็นกลุ่ม ส่วนฝ่ายกิจการนิสิตก็สนับสนุนให้จัดชมรม กีฬา การบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมที่น่าสนใจอื่น ๆ ดังนั้นนิสิตจึงแบ่งกันเป็นกลุ่มตามลักษณะของกิจกรรมนั้น

อาคารสถานที่

อาคารสถานที่นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบไปด้วย ตึกเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ

ต่าง ๆ โรงอาหาร สถานที่ เล่นกีฬา สวนสาธารณะ ระบบการจราจร และการสาธารณสุขภาคต่าง ๆ จำเป็นต้องได้รับการออกแบบ วางแผนก่อสร้างโดยสถาปนิก และวิศวกร และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีการขยายตัวออกไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

อาคารสถานที่ที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความเจริญงอกงามของผู้เรียนอยู่มาก อาคารเรียนและสภาพแวดล้อมมีส่วนหล่อหลอมพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย โดยเฉพาะผู้เรียนที่เป็นนักศึกษา บ่มเพาะการที่พึงอาศัยที่ดี ห้องเรียนและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และในขณะเดียวกันก็ต้องปลูกฝังคุณลักษณะและนิสัยที่ดีด้วย ดังนั้นสถานศึกษาทุกระดับในปัจจุบันจึงให้ความสำคัญ ต่ออาคารเรียนและสิ่งแวดลอมมากขึ้นกว่าเดิม วิจิตร วรุตบางกูร (วิจิตร วรุตบางกูร 2524 : 2) ห้องเรียนและบริเวณเรียนของนักศึกษาย่อมมีความแตกต่างจากนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งนี้เพราะปรัชญาหลักสูตร กิจกรรม และความต้องการของนักศึกษามีความแตกต่างกันมาก นักศึกษาต้องการบริเวณศึกษาเล่าเรียนที่ประกอบด้วยกิจกรรมกลุ่ม ส่วนตัวต้องใช้การวิเคราะห์วิจารณ์ จึงต้องการพื้นที่ ๆ มากขึ้น มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนได้มาก นอกจากการเรียนในชั้นแล้ว นักศึกษา ยังต้องการบริเวณเพื่อการสังคม การจัดกิจกรรมส่วนตัว การพักผ่อนหย่อนใจ การจินตนาการ และอื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้นอาคารสถานที่ในสถาบันอุดมศึกษาจึงต้อง จัดการให้สอดคล้องกับหลักวิชาและธรรมชาติของผู้เรียนอย่างมาก

การจัดสภาพทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนการสอน สุพิชญา วีระกุล และคนอื่น ๆ (สุพิชญา วีระกุล และคนอื่น ๆ 2523 : 182 - 189) ได้กล่าวรวม ๆ ไว้ว่า สภาพโรงเรียนและห้องเรียน ต้องถูกหลักวิชาโดยพิจารณาถึงทิศทางลม แสงสว่าง เสียง สี การระบายอากาศ และความสะอาด ตลอดจนความเหมาะสมกับขนาดของผู้เรียน มีบริเวณที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีความยืดหยุ่นได้ ควรมีการเปลี่ยนสถานที่บ้างเพื่อช่วยสร้างความรู้ลึกซึ้งที่ดี ช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย นอกเหนือจากบริเวณที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนประจำวันแล้วบริเวณเอนกประสงค์ก็มีความสำคัญ

วิจิตร วรุตบางกูร (วิจิตร วรุตบางกูร 2524 : 125 - 176) ชี้ให้เห็นความสำคัญว่า บริเวณเอนกประสงค์เป็นส่วนหนึ่งที่สูงเสริมการเรียนการสอน และพัฒนาความเจริญของงานของผู้เรียน บริเวณดังกล่าวควรมีให้เป็นห้องประชุม ห้องอาหาร สโมสรนักศึกษา ห้องฝึกชกศึกษา และห้องเรียนสำหรับการสอนเป็นกลุ่มใหญ่ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น ห้องสมุดก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ควรมีบรรยากาศที่ดี สะดวกสบาย สภาพแวดล้อมน่ารื่นรมย์และเจียม เพื่อเสริมสมาธิในการศึกษาค้นคว้า การใช้บริการของห้องสมุด ควรอยู่ในที่ที่เป็นศูนย์กลาง หรือไปมาโดยสะดวก นอกจากนี้แล้วสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนซึ่งจะสนับสนุนและทำให้เกิดการเรียนการสอนสมบูรณ์แบบนั้น บริเวณพักผ่อนหย่อนใจ (Private area) ก็เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญอันได้แก่ บริเวณที่ใช้นั่งเล่น พักผ่อนหย่อนใจริมอาคาร ริมสนามใกล้สระน้ำ โต๊ะต้นไม้ให้ร่ม เป็นต้น สถานการณ์การศึกษาอาจสร้างบรรยากาศให้ร่มรื่นด้วยไม้ยืนต้น ตาจากกร่อน ม้านั่งไม้ โต๊ะต้นไม้ สวนหย่อม ร่องไม้คอกที่สามารถมองเห็นได้จากที่พักผ่อนภายในอาคาร หรือไม้กระดางตามระเบียง และหน้าต่างเรียนซึ่งช่วยคลายความเครียดและความเบื่อหน่ายได้

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของอาคารเรียนที่น่าสนใจได้แก่วิจัยของ โฮโรวิทซ์ และออทโท (Horowitz and Otto 1973 : 242) ซึ่งเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนในห้องที่จัดแบบเดิม และกลุ่มที่เรียนในห้องเรียนจัดแบบใหม่ คือ มีสีสรรหลากหลาย ฝาห้องเคลื่อนที่ได้ ระบบแสงไฟแบบใหม่ ที่นั่งนุ่มสบายเคลื่อนย้ายได้ โดยได้จากการประเมินผลจากรายงานประจำวิชา และผล การสอบปลายเทอม ผลจากการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างในเรื่องการเรียนสำหรับในห้องเรียนแบบใหม่นี้มาเข้าชั้นเรียนกันมากกว่านักศึกษาในห้องเรียนแบบเก่า และนักศึกษาในห้องเรียนแบบใหม่มีการเข้าไปพบกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อสอบถามปัญหาต่าง ๆ มาก และมีการรวมกลุ่มกันช่วยกันศึกษามากกว่านักศึกษาในห้องเรียนแบบเก่า ส่วน วง (Wong. 1973 : 73) ได้ศึกษาถึงผลการจัดชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีต่อความวิตกกังวล ความคุ้นเคย และการเข้าสังคมของนักศึกษา โดยศึกษาจากการจัดชั้นเรียน 3 รูปแบบคือ

แบบแถวตรง (Straight row) แบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Rectangular row) แบบรูป
เกือกม้า (Horseshoe formation) จากการศึกษามาจากแบบสอบถาม ผลปรากฏว่า
ความวิตกกังวล ความคุ้นเคยและการเข้าสังคมของนักศึกษาทั้ง 3 ชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน

การจัดอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แรกเริ่ม
มิได้จำแนกแยกตามคณะวิชา ยังคงใช้อาคารสถานที่ปะปนกัน เมื่อเป็นมหาวิทยาลัย
ก็มีการกำหนดอาคารให้ต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากยังมีปัญหาเกี่ยวกับสัดส่วน
พื้นที่กับจำนวนนิสิตและอาจารย์ คณะที่มีปัญหาในเรื่องนี้คือ คณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะ
ที่ให้ไม่สมดุลมาก อุปสรรคต่าง ๆ ก็มาก

หลักสูตร

หลักสูตรนับเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะเป็นผู้กำหนด
ลักษณะของผลผลิตทางการศึกษา หลักสูตรที่ดีย่อมสามารถสร้างผลผลิตที่สอดคล้องกับ
ความต้องการของสังคม ในปัจจุบันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง
และเทคโนโลยีในสาขาวิชาการต่าง ๆ พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว มหาวิทยาลัยจึงต้องพิจารณา
หลักสูตรให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น ในขณะเดียวกันหลักสูตรนั้นจะต้องสามารถ
สนองความต้องการด้านกำลังคนในสาขาวิชาการต่าง ๆ แก่สังคมอย่างพอเพียง

หลักสูตรโดยทั่วไปที่จะเปิดสอนในมหาวิทยาลัยเป็นหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะที่ค่อนข้าง
แน่นอน ต่อมาเมื่อมีแนวโน้มที่จะปรับปรุงหลักสูตรของมหาวิทยาลัยโดยกำหนดให้เรียนวิชาทั่วไป
ที่เป็นพื้นฐานและวิชาเลือกมากขึ้น เพื่อให้สนองความต้องการของนักการศึกษาในมหาวิทยาลัย
(สิปปนนท์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ 2522 72 - 74)

หลักสูตรอุดมศึกษาจำเป็นต้องกำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ฉะนั้นหลักสูตรในระดับ
อุดมศึกษาจึงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงให้เข้าสู่ลักษณะต่อไปนี้

1. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) มากขึ้น ผู้เรียนได้เลือกเรียนมากขึ้น เรียนตามความถนัด ความสนใจมากขึ้น ได้โอกาสเลือกวิชาเก่า และสร้างวิชาใหม่
 2. เน้นไปที่การผสมผสานและคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชามากขึ้น (Inter-disciplinary approach) ทั้งวิชาชีพและวิชาการศึกษาทั่วไป เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะกว้างและมองเห็นปัญหาใหม่ ๆ ของสังคมได้มากขึ้น
 3. เน้นเรื่องราวของสังคมมากขึ้น เน้นบทบาทของผู้เรียนที่มีต่อสังคม ท้องถิ่น และโลกกว้าง
 4. หลักสูตรวิชาชีพจะเน้นได้เข้าใจเรื่องการวิเคราะห์ระบบและแก้ปัญหาในสังคมมากขึ้น
 5. หลักสูตรจะเป็นการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยมุ่งให้เห็นความต้องการในการจัดการศึกษาโดยอาศัยวิธีการเรียนรู้และกิจกรรมที่กว้างขวาง และทันสมัยยิ่งขึ้น
- เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2525 (ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย 2526 : 1 - 4) ได้กำหนดมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พอสรุปได้ดังนี้
1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ และสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพของสาขานั้น ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าทางวิชาการ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
 2. ระบบการศึกษา ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาคหนึ่งภาคการศึกษา มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์
 3. จำนวนหน่วยกิตรว และระยะเวลาการศึกษา ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต และอย่างมากที่สุดไม่เกิน 150 หน่วยกิต ให้ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และอย่างมากไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา ทั้งนี้ให้นับจากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรนั้น

4. โครงสร้างหลักสูตร ให้ประกอบด้วย หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของแต่ละหมวดวิชาดังต่อไปนี้

4.1 หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมายถึง วิชาศึกษาทั่วไปที่ครอบคลุมรายวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต โดยสถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาพื้นฐานทั่วไปในลักษณะเป็นรายวิชาเดียว หรือลักษณะบูรณาการในรูปแบบใด ๆ ก็ได้ ที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาดังกล่าวข้างต้น

อนึ่ง ถ้าได้จัดกลุ่มวิชาดังกล่าวเป็นวิชาเอกหรือวิชาโทไว้ในหมวดวิชาอื่นแล้ว ให้ได้ยกเว้นไม่ต้องเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปในกลุ่มวิชานั้น โดยถือว่าได้เรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปหมวดวิชานั้น ๆ ครบถ้วน

4.2 หมวดวิชาเฉพาะด้าน หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะ และวิชาชีพ ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 4๐ หน่วยกิต ในกรณีที่หลักสูตรใดมีการจำแนกวิชาเฉพาะด้านออกเป็นวิชาเอกและวิชาโท วิชาเอกต้องไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และวิชาโทต้องไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาใด ๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอน และจัดให้เป็นวิชาเลือกเสรี และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

5. การคิดหน่วยกิต

5.1 รายวิชาที่ใช้เวลาบรรยาย (ภาคทฤษฎี) หรืออภิปรายปัญหา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

5.2 รายวิชาที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง (ภาคปฏิบัติ) 2 หรือ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ระหว่าง 30 หรือ 45 ชั่วโมง ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

5.3 การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม (ภาคฝึกงานอาชีพ) ที่ใช้เวลาฝึก 3 - 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ระหว่าง 45 ถึง 90 ชั่วโมง ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

6. การลงทะเบียนเรียน ให้มีการลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติสำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และจะต้องสำเร็จการศึกษาได้ไม่น้อยกว่า 6 ภาคการศึกษา

ให้มีการลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และไม่เกิน 18 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา และจะต้องสำเร็จการศึกษาได้ไม่น้อยกว่า 7 ภาคการศึกษาปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ก็ให้มีการลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 10 หน่วยกิต

ไพฑูรย์ สินดารักษ์ (ไพฑูรย์ สินดารักษ์ 2529 : 3) ได้กล่าวไว้ใน เอกสารสัมมนาการประเมินและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี เรื่องปรัชญาและรูปแบบหลักสูตรอุดมศึกษาไว้พอสรุปได้ว่า ผู้ที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นย่อมพร้อมที่จะเป็นผู้นำโดยสมบูรณ์ โดยมีคุณสมบัติ 3 ประการคือ

1. เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ มีความเป็นผู้นำ
2. มีอาชีพ มีงานการประจำ
3. มีงานอดิเรก รู้จักหาความสุขส่วนตัว จากคุณสมบัติ 3 ประการนี้เองที่เป็นองค์ประกอบของหลักสูตรอุดมศึกษา คือ

3.1 หลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไป บางแห่งเรียกว่า วิชาการศึกษาทั่วไป (General education) เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรับผิดชอบ เป็นผู้นำที่มีคุณภาพ

3.2 หลักสูตรวิชาชีพ เป็นวิชาเฉพาะในระดับอุดมศึกษา จะคำนึงถึงวิชาชีพระดับสูง (Learned profession) ที่จะต้องศึกษาอย่างมีระบบ

3.3 หลักสูตรวิชาเลือก (Electives) จะเปิดกว้างให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ เพื่อให้รู้จักหาความสุขส่วนตัว และการมีงานอดิเรก

แม้ว่าหลักสูตรจะถูกกำหนดขึ้นอย่างระมัดระวังบนพื้นฐานของหลักวิชาประกอบกับความต้องการของสังคม แต่หลักสูตรของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันยังมีปัญหาสำคัญที่ควรศึกษาและหาทางปรับปรุงแก้ไข ไชยर्थ สันลาร์จน์ (ไชยर्थ สันลาร์จน์ 2529 : 3) ได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญ ๆ นั้นไว้ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องเนื้อหา หลักสูตรในปัจจุบันมีเนื้อหามากเกินไป และยังไม่สัมพันธ์กับสังคม โดยเฉพาะหลักสูตรของประเทศกำลังพัฒนา
2. ปัญหาเรื่องจุดมุ่งหมาย หลักสูตรครอบคลุมศึกษาจำนวนมาก ไม่กล่าวถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมายไว้ มีเฉพาะวิชาเรียน ทำให้เกิดความสับสนทั้งผู้สอนและผู้เรียน
3. ปัญหาในการจัดหลักสูตร มีลักษณะคงตัว และเป็นขั้นตอน มากเกินไปจนยากแก่การปรับปรุงแก้ไข ไม่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและการสอน ผู้จัดทำหลักสูตรและผู้สอนขาดความสัมพันธ์กัน ทำให้เนื้อหาวิชาไม่สัมพันธ์กัน และอาจเกิดความซ้ำซ้อนได้
5. ปัญหาในแต่ละหลักสูตรวิชาชีพ เช่น วิชาชีพครู ยังฝึกงานด้านอาชีพน้อยเกินไป หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ยังขาดการฝึกงานจากของจริง ด้านมนุษยสัมพันธ์ และเทคนิคการบริหาร เป็นต้น

๓) การวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดผลและการประเมินผลนั้น นับได้ว่ามีบทบาทอันสำคัญมากต่อการจัดการเรียนการสอนทุกวิชา ทุกประเภท และทุกระดับชั้น ทั้งนี้เพราะว่า การวัดผลและการประเมินผลนั้นจะช่วยทำให้ผู้สอนสามารถตรวจสอบดูได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งนั้น สามารถบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดเอาไว้บ้างน้อยเพียงใด เพื่อจะได้หาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าการกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องลวดคล่องกัน และต้องกระทำควบคู่กันไป

การวัดผลและการประเมินผลมีส่วนแตกต่างกันอยู่บ้าง คือ การวัดผล เป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ผลจากการวัดจะแสดงออกมาเป็นตัวเลข ส่วนการประเมินผล เป็นการพิจารณากำหนดคุณค่า (Value judgment) จากคะแนนที่ได้จากการวัดว่าผลที่ได้มีดีหรือไม่ เก่งหรืออ่อน ผ่านหรือไม่ผ่าน โดยปกติการวัดผลและประเมินผลมักจะดำเนินการควบคู่กันไป

วัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลการเรียน

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโปรแกรมการเรียนการสอน การวัดผลจะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพการเรียนการสอน บอกส่วนที่ส่วนเสียของโปรแกรมการสอน ซึ่งจะใช้เป็นพื้นฐานการปรับปรุงหลักสูตร
2. เพื่อปรับปรุงความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคน เช่น การทดสอบความพร้อม ทดสอบหาความบกพร่อง ตลอดจนความสามารถพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน
3. การเตรียมตัวสอบของผู้เรียน เพื่อวัดผลจะเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า เพราะเป็นการจัดระเบียบความคิด การแสวงหาความเข้าใจก่อนสอบ
4. เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะที่พึงประสงค์ และเกิดความพยายามที่จะเอาชนะตนเอง
5. เพื่อการรายงานความก้าวหน้าในการเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ
6. ข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผลอาจจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต่อไปได้

โดยทั่วไปการวัดผลสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. การวัดผลทางการศึกษา (Educational measurement) เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement test) ในแต่ละวิชา แต่ละหลักสูตร ส่วนใหญ่จะใช้การออกข้อสอบการสังเกตและการพิจารณาความเจริญงอกงามของผู้เรียน ในวิจัยนี้จะเป็นการวัดผลการศึกษาในลักษณะนี้

2. การวัดผลทางจิตวิทยา (Psychological testing) เป็นการวัดคุณลักษณะบางอย่างที่ไปได้เป็นผลจากการเรียนรู้โดยตรง เช่น วัดความถนัด (aptitude) หรือการทดสอบสติปัญญา (intelligence)

3. การวัดความบกพร่องบางประการ (Diagnostic test) เป็นการวัดเพื่อหาความบกพร่องบางประการ เช่น ความบกพร่องของสายตา หรือประสาทสัมผัสอย่างอื่น ๗

หลักในการวัดและประเมินผลการเรียน

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาแต่ละสถาบันต่างก็ใช้วิธีการวัดและประเมินผลต่าง ๆ กัน ซึ่งไม่สามารถหาวิธี ที่ดีที่สุดในการตัดสินผลหรือให้เกรดได้ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2517 : 200 - 201) ได้เสนอแนะวิธีการให้เกรด 4 วิธี ซึ่งอาจจะช่วยให้เกิดความยุติธรรมมากขึ้นคือ

1. โดยการเปรียบเทียบกับนักเรียนทั้งห้อง
2. โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้
3. โดยพิจารณาความสามารถและความพยายามของแต่ละบุคคล
4. โดยอาศัยผลรวมของข้อ 1 - 2 - 3

การวัดผลในระดับมหาวิทยาลัยมักจะต้องอาศัยข้อสอบเป็นสำคัญ ซึ่งข้อสอบที่มีคุณภาพจะต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ

1. ความเที่ยงตรง (Validity) คือสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างเที่ยงตรง สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียน
2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ค่ะแน่ว่าได้สามารถวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ถ้าไม่รู้อะไรจะไม่สามารถทำข้อสอบได้
3. ความประหยัด (Economy) สามารถตรวจให้คะแนนได้ง่าย ประหยัดเวลาย่อยต่อการให้ข้อสอบ

การวัดผลและการประเมินผลที่ปฏิบัติอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะดำเนินการตามระเบียบการวัดและประเมินผลของนิสิตในหนังสือคู่มือหลักสูตรการศึกษาชั้นปริญญาตรี

และปริญญโทไว้ซึ่งมีระบบการให้คะแนนของแต่ละรายวิชาให้กระทำเป็นแบบระดับ ซึ่งมี
ความหมายและการระดับชั้นดังนี้

ระดับชั้น	ความหมาย	การระดับชั้น
A	ดีมาก	4
B	ดี	3
C	พอใจ	2
D	อ่อน	1
E	ตก	0
I	การประเมินผลยังไม่สมบูรณ์	
W	งดเรียนโดยได้รับอนุมัติ	

นิสิตระดับปริญญาตรีต้องได้การระดับชั้นเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 สำหรับนิสิต
ระดับปริญญาโท ต้องได้การระดับชั้นเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จึงจะถือว่าสำเร็จการศึกษา
ตามหลักสูตร

การประเมินผลการเรียนการสอน กิรติ ศรีวิเชียร (กิรติ ศรีวิเชียร
2522 : 3 - 9) ได้ให้แนวคิดไว้ว่าในการประเมินผลรายวิชาในสถาบันการฝึกหัดครูนั้น
อาจารย์ควรจะมีบทบาทที่จะต้องหาการประเมินผลดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมและประสิทธิภาพทางการสอนของอาจารย์ ซึ่งอาจารย์อาจทำได้
โดยการรับฟังความคิดเห็นการวิพากษ์วิจารณ์ของนักศึกษา ตลอดจนสังเกตอาการกิริยาท่าทาง
ของนักศึกษาในขณะที่ตนกำลังทำการสอนอยู่หรืออาจจะทำได้ด้วยการวิเคราะห์แบบสอบถามใน
การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์

2. การจัดระบบของวิชา ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสภาพแวดล้อม
ต่าง ๆ ในการเรียนการสอนให้อีกต่อการเรียนรู้ของนักศึกษานั้นเอง

3 เนื้อหาวิชาที่สอน ซึ่งต้องประเมินผลจากความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชา
ดูระดับความยากง่าย และความสัมพันธ์สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการจริง

4. อุปการประกอบกรเรียนการสอน ซึ่งต้องประเ็นผลในแง่ของความมีประสิทธิภาพในการช่วยให้อาจารย์สามารถจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ได้ง่ายขึ้น

5. ความคาดหวังของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินผลความรู้ ทักษะและทัศนคติที่นักศึกษาคาดหวังว่าจะได้รับจากการเรียน ตลอดจนลักษณะการเรียนการสอนที่น่าจะได้ผลดีตามความคาดหวังของนักศึกษา

6. ทักษะของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินผลความรู้หลังจากการเรียนการสอนไปชั่วระยะหนึ่งแล้วนั้น นักศึกษาได้มีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติไปในทิศทางที่ดีขึ้นประสงค์หรือไม่เพียงใด

7. การปฏิบัติงานของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินผลการทำข้อทดสอบของนักศึกษาตลอดจนงานาง ๆ ที่อาจารย์ให้นักศึกษาทำมาส่ง

8. กระบวนการวัดผล ซึ่งเป็นการประเมินผลกระบวนการและรูปแบบต่าง ๆ ของการวัดผลที่อาจารย์นำมาใช้ตัดสินความก้าวหน้า หรือพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาวแวดล้อมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่บ้างเป็นต้นว่า

วิเศษ วิเชียร (วิเศษ วิเชียร 2515 : 69 - 74) ได้ศึกษาสภาพการใช้อาคารสถานที่ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา 8 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่มีทำเลที่ตั้งที่มีบริเวณข้างเคียงสงบเงียบ แคว้นาของห้องพยาบาลไม่เหมาะสมกับจำนวนนิสิต วิทยาลัยจัดบริเวณให้ นิสิตได้พักผ่อนหย่อนใจและปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อยมาก จำนวนห้องน้ำห้องสุขา ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช

ปิ่นวดี จิระนรานุรักษ์ (ปิ่นวดี จิระนรานุรักษ์ 2519 : 41) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า

อาจารย์ในทุกภาควิชาใช้วิธีสอนแบบบรรยายในตอนต้น แล้วให้อาสาสมัครมีส่วนร่วม
ภายหลัง วิธีที่สองรองลงมา คือ การบรรยายของผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียว

เทียนจิตต์ จิตต์อารี (เทียนจิตต์ จิตต์อารี 2520 : 80 - 83) ได้ทำการ
ศึกษาเรื่องการคบเพื่อนของนิสิตหญิง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยใช้
กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตหญิงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 300 คน
เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2520 พบว่านิสิตส่วนใหญ่นิยมคบเพื่อนที่มีความ
ประพฤติดี เพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือดี และเพื่อนที่มีฐานะดี

เมกาทิพย์ เกษรากุล (เมกาทิพย์ เกษรากุล 2524 : 21) ได้วิจัยเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในทัศนะของนิสิต ได้กล่าวถึงบรรยากาศการเรียน
การสอนในมหาวิทยาลัยว่า เกิดจาก ผู้สอน วิธีสอน ผู้เรียน การชักจูงและการถกเถียง
ทางวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาและ
อาจารย์ ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการพัฒนาทางด้านสังคม อารมณ์
และสติปัญญาของนักศึกษาได้

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านที่ครอบคลุมบรรยากาศใน
การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อันประกอบไปด้วย วิธีสอนและกิจกรรม
การเรียนการสอน การบริการทางวิชาการ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต ความ
สัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน อาคารสถานที่ หลักสูตร ตลอดจนการวัดและประเมินผล ผู้วิจัย
เชื่อว่าข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยนี้ จะชี้ให้เห็นสภาพการเรียนการสอนที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน
สภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวชัดเจนขึ้น โดยรวบทัศนคติของนิสิตที่มีต่อองค์ประกอบด้าน
ต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ในการใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงสภาพบรรยากาศการเรียน
การสอนของมหาวิทยาลัยต่อไป

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตแต่ละคนจะมีทักษะตอบรบบการการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แตกต่างกัน
2. อาจารย์แต่ละคนจะมีทักษะตอบรบบการการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

กลุ่มประชากร ได้แก่ นิสิตทุกคณะวิชาที่กำลังศึกษาอยู่เป็นปีที่ 2 ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 รวมทั้งสิ้น 1086 คน และคณาจารย์จากทุกคณะวิชา จำนวน 395 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 ทุกคณะวิชา และอาจารย์ทุกคณะวิชามีจำนวน 7 คณะ ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามตารางกะประมาณขนาดกลุ่มของ เครจี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ซึ่งมีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนิสิต 285 คน และคณาจารย์ 196 คน

ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม			
	นิสิต		อาจารย์	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
คณะมนุษยศาสตร์	110	29	78	39
คณะวิทยาศาสตร์	127	33	117	58
คณะสังคมศาสตร์	59	16	53	26
คณะพลศึกษา	114	30	22	11
คณะศึกษาศาสตร์	229	60	106	53
คณะแพทยศาสตร์	39	10	8	4
บัณฑิตวิทยาลัย	408	107	11	5
รวม	1086	285	395	196

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม
 ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เพื่อศึกษามรรยาภาสการเรียนการสอนทั่วไปในมหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

มีคำถามอยู่ 49 ข้อ โดยถามเกี่ยวกับองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านคือ ด้านวิธีสอน และกิจกรรม
 การเรียนการสอน ด้านการบริหารทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่าง

อาจารย์กนิสิต ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ ด้านหลักสูตร
ด้านการวัดผลและการประเมินผล แบบสอบถามแต่ละข้อมีระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติน้อย	มีค่าคะแนน	1
ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	มีค่าคะแนน	2
ปฏิบัติปานกลาง	มีค่าคะแนน	3
ปฏิบัติค่อนข้างมาก	มีค่าคะแนน	4
ปฏิบัติมาก	มีค่าคะแนน	5

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ในการปรับปรุงบรรยากาศทั้ง 7 ด้าน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเอง โดยศึกษาจากตัวอย่างแบบสอบถามของ
ผดุง พรหมมูล ปิ่นวดี จิระนารักษ์ บุษผา การีเวท วิลาศ บุญทองขาว ซึ่งเป็น
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้าน
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ประธาน 1 ท่าน กรรมการที่ปรึกษา
1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้แก่ รศ.ดร.อนันต์ เจียมเจริญ ผศ.ดร.วิจิตร สิ้นสิริ
และ ผศ.จิราภรณ์ บุญส่ง รวม 5 ท่าน ช่วยตรวจสอบความครอบคลุมและความถูกต้อง ซึ่งมี
ข้อคำถามทั้งหมด 84 ข้อ เสร็จแล้วจึงนำไปทดลองใช้กับอาจารย์ทุกคน คณะละ 5 คน
และนิสิตทุกคน คณะละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 105 คน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วิทยาเขตประสานมิตร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา
3. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนและคุณภาพของเครื่องมือดังนี้
 - 3.1 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม นำแบบสอบถาม
มาวิเคราะห์เป็นรายข้อโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละร้อยละ 25

ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยถือคะแนนรวมของแบบสอบถามเป็นเกณฑ์ และเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อความแต่ละข้อของกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง โดยใช้อัตราส่วนวิกฤติ t - ratio

3.2 การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์ α (Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .95

วิธีรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้วให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ถึงอาจารย์ทุกคณะ และนิสิตทุกคณะที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2. การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 461 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 425 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.35

การวิเคราะห์ข้อมูล

คัดเลือกแบบสอบถามเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนในแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาแยกเป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้
 - 2.1 กลุ่มนิสิต จำนวน 255 คน
 - 2.2 กลุ่มอาจารย์ จำนวน 170 คน

3. ใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยรายข้อ คะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามทั้งฉบับ และหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์บรรยากาศการเรียนการสอนในระดับการปฏิบัติ

4. ใช้ F - test ทดสอบสมมติฐานที่เปรียบเทียบความแตกต่างของบรรยากาศการเรียนการสอนของนิสิตแต่ละคณะ และอาจารย์แต่ละคณะ และใช้ q - statistic ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ใช้ความถี่และร้อยละในการวิเคราะห์ความต้องการ ปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนเพิ่มเติม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความแปรปรวน (Variance) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 63)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
 $(\sum X)^2$ แทน กำลังสองของผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าอ่านจำแนกโดยใช้สูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ
2528 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอ่านจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

4. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สูตร
(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	Sum of Square
MS	แทน	Mean of Square
df	แทน	Degree of Freedom
q	แทน	q - Statistic
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลความหมายของข้อมูลได้แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่แสดงทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทัศนะของนิสิตแต่ละคณะ และอาจารย์แต่ละคณะที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 3 ความต้องการให้ปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จากแบบสอบถามปลายเปิด

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยในตารางข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จึงกำหนดเกณฑ์เป็น 2 ระดับ ดังนี้คือ

1. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายข้อ

1.00-2.33	มีระดับปฏิบัติน้อย	หมายความว่าบรรยากาศการเรียนการสอนไม่น่าพอใจ
2.34-3.66	มีระดับปฏิบัติปานกลาง	หมายความว่าบรรยากาศการเรียนการสอนน่าพอใจ
3.67-5.00	มีระดับปฏิบัติมาก	หมายความว่าบรรยากาศการเรียนการสอนน่าพอใจมาก

2. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายด้าน

7.00-16.33	มีระดับปฏิบัติน้อย	หมายความว่าบรรยากาศการเรียนการสอนไม่น่าพอใจ
16.34-25.66	มีระดับปฏิบัติปานกลาง	หมายความว่าบรรยากาศการเรียนการสอนน่าพอใจ
25.67-35.00	มีระดับปฏิบัติมาก	หมายความว่าบรรยากาศการเรียนการสอนน่าพอใจมาก

ตอนที่ 1 ทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนรู้การสอน
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนรู้การสอน	ทัศนคติของนิสิต		ทัศนคติของอาจารย์	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	22.00	3.74	27.05	3.57
(2)	การบริการทางวิชาการ	18.01	4.01	21.70	3.64
3	ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต	20.92	4.55	26.81	4.20
4	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	20.70	4.31	22.04	3.93
5	อาคารสถานที่	17.34	4.62	17.89	4.50
6	หลักสูตร	21.57	4.26	22.59	3.71
7	การวัดผลและการประเมินผล	22.29	4.24	26.69	3.69
	รวม	142.84	21.89	164.78	17.48

ตาราง 2 แสดงว่านิสิตมีทัศนคติต่อบรรยากาศการเรียนรู้การสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า บรรยากาศทางด้าน การวัดผลและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน

ด้านการบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งค่าเฉลี่ยบรรณารักษศาสตร์ทุกด้านอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาทัศนะของอาจารย์ พบว่า บรรณารักษศาสตร์ การเรียนการสอนโดยรวมเป็นที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า บรรณารักษศาสตร์ทางด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนบรรณารักษศาสตร์ทางด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านการบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศ
การเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	ทัศนะของ		รวม
		นิสิต		
		$\bar{X}$		$\bar{X}$
<u>วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน</u>				
1	อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็นซักถาม ในระหว่างการเรียนการสอน	3.3294	3.9294	3.5692
2	อาจารย์จัดลำดับเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมและ ดำเนินการสอนตามลำดับ	3.2118	3.8941	3.4847
3	อาจารย์ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและใช้วิธีการ ใหม่ ๆ เสมอ	2.3137	3.4647	2.7741
4	อาจารย์แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.9686	3.6941	3.2588
5	อาจารย์ใช้ความรู้อย่างมีหลักเกณฑ์ในการสอน	3.4510	4.1471	3.7294
6	นิสิตได้รับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ระหว่างการเรียน	3.3961	4.1471	3.6965
7	นิสิตได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์จากกิจกรรม การเรียน	3.3294	3.7765	3.5082
	คะแนนเฉลี่ย	3.1429	3.8647	3.4316

ตาราง 3 แสดงว่านิสิตมีทักษะองค์ประกอบทางด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์มีหลักในการใช้วิชาความรู้ในการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมานิสิตมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นระหว่างการเรียน อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตได้ซักถามในระหว่างการเรียนการสอน นิสิตได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์จากกิจกรรมการเรียน มีการจัดลำดับเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมและดำเนินการสอนตามลำดับ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และที่ไม่น่าพอใจมีเพียงข้อเดียวเท่านั้นคือ การปรับเปลี่ยนหรือใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ของอาจารย์

ส่วนอาจารย์มีความเห็นวาทะรยาการขององค์ประกอบด้านนี้ โดยส่วนรวมแล้วมีค่าเฉลี่ยสูงอยู่ในระดับน่าพอใจมาก เมื่อพิจารณาพฤติกรรมรายข้อพบว่า การปรับเปลี่ยนหรือใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ของอาจารย์อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนพฤติกรรมอื่น ๆ อยู่ในระดับน่าพอใจมากทั้งสิ้น

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศ
การเรียนการสอนด้านการบริการทางวิชาการ เป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	ทัศนะของ นิสิต	ทัศนะของ อาจารย์	รวม
		$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
	<u>การบริการทางวิชาการ</u>			
1	การจัดการปฐมนิเทศให้สาระที่เป็นประโยชน์แก่นิสิต	2.6000	3.3529	3.0212
2	อาจารย์ได้ให้ความร่วมมือในการให้บริการด้าน การเรียนของนิสิต	3.0118	3.7176	3.2941
3	การจัดระบบการลงทะเบียนเรียนมีประสิทธิภาพ	2.2586	2.8118	2.4800
4	หอสมุดมีตำรา เอกสาร วารสารให้ศึกษาค้นคว้า เพียงพอ	2.6118	2.9176	2.7341
5	มหาวิทยาลัยแจ้งข่าวสารทางวิชาการให้ทราบ อย่างทั่วถึง	2.0549	2.7824	2.3459
6	นิสิตได้รับความสะดวกในการติดต่อเรื่องต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัย	2.2353	2.8471	2.4800
7	นิสิตสามารถแสวงหาแหล่งความรู้ได้นอกเหนือ จากอาจารย์ผู้สอน	3.0431	3.2706	3.1341
	คะแนนเฉลี่ย	2.5737	3.1000	2.7842

ตาราง 4 แสดงว่านิสิตมีทักษะที่องค์ประกอบทางด้านการบริการทางวิชาการ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อพบว่า นิสิตสามารถแสวงหาแหล่งความรู้ได้นอกเหนือจากอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นอาจารย์ได้ให้ความร่วมมือในการปรึกษาค้นการเรียนของนิสิต การปฐมนิเทศให้สาระที่เป็นประโยชน์ หอสมุดบริการและเอกสารให้ศึกษาค้นคว้าเพียงพอ ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนการแจ้งข่าวสารของมหาวิทยาลัยให้ทราบอย่างทั่วถึง ความสะดวกในการติดต่อเรื่องต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัย รวมทั้งการจัดระบบการลงทะเบียนเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

ส่วนอาจารย์มีความเห็นว่า บรรยากาศ ขององค์ประกอบค่านี้นี้โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมรายข้อพบว่า อาจารย์ได้ให้ความร่วมมือในการปรึกษาค้นการเรียนของนิสิตอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนพฤติกรรมอื่น ๆ อยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต เป็นรายชื่อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	ทัศนะของ นิสิต	ทัศนะของ อาจารย์	รวม
		$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$
	<u>ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต</u>			
1	อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตขอคำปรึกษาทางวิชาการได้เสมอ	3.1216	3.9647	3.4588
2	อาจารย์มีศิลปะในการให้กำลังใจนิสิตในการศึกษาเล่าเรียนและสร้างสรรค์ผลงาน	2.7373	3.5588	3.0659
3	อาจารย์ให้ความช่วยเหลือนิสิตด้วยน้ำใจไมตรี	3.2784	3.9647	3.5529
4	อาจารย์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการเรียนของนิสิต	3.1373	3.6941	3.3600
5	อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับนิสิตเท่าเทียมกัน	3.0078	3.9471	3.3855
6	อาจารย์มีความห่วงใยต่อความเป็นอยู่ของนิสิต	2.7294	3.8353	3.1716
7	อาจารย์รับฟังปัญหาการเรียนของนิสิตด้วยความเมตตา	2.9098	3.8471	3.2847
	คะแนนเฉลี่ย	2.9888	3.8303	3.3254

ตาราง 5 แสดงว่านิสิตที่ทัศนคติขององค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาจากกิจกรรมเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์มีน้ำใจไมตรีในการช่วยเหลือนิสิตมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมา อาจารย์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียน เปิดโอกาสให้นิสิตปรึกษาทางวิชาการ ให้ความเป็นกันเองเท่าเทียมกับ รับฟังปัญหาการเรียนของนิสิตด้วยความเมตตา มีศิลปะในการให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนและห่วงใยต่อความเป็นอยู่ของนิสิต ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งสิ้น

ส่วนอาจารย์มีความเห็นว่า บรรดาการขององค์ประกอบด้านนี้ โดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยสูงอยู่ในระดับน่าพอใจมาก เมื่อพิจารณาจากกิจกรรมเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์มีศิลปะในการให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนพฤติกรรมอื่นๆ อยู่ในระดับน่าพอใจมากทั้งสิ้น

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศ
การเรียนการสอนด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน เป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	ทัศนะของ		รวม
		นิสิต		
		$\bar{x}$		$\bar{x}$
<u>ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน</u>				
1	อาจารย์จะจัดให้นิสิตได้รู้จักกันก่อนเริ่มการเรียนวิชาใหม่	3.5294	2.8000	2.6376
2	บรรยากาศในการทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น	2.9608	3.3588	3.1200
3	นิสิตมีโอกาสทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม	2.8235	3.3000	3.0141
4	นิสิตมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันโดยเสรี	3.3176	3.6294	3.4424
5	นิสิตดำเนินกิจกรรมโดยคำนึงถึงชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	3.2706	3.1588	3.2259
6	นิสิตสนใจกิจกรรมของเพื่อนนิสิตที่จัดขึ้น	2.8353	2.8176	2.8282
7	นิสิตส่วนใหญ่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	2.9647	2.9765	2.9694
	คะแนนเฉลี่ย	2.9574	3.1487	3.3039

ตาราง 6 แสดงว่านิสิตมีทัศนคติขององค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์จัดให้นิสิตได้รู้จักกันก่อนเริ่มการเรียนวิชาไม่ว่าปีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมา นิสิตมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันโดยเสรี นิสิตคาเป็นกิจกรรมโดยคำนึงถึงชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย นิสิตพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บรรยายการในการทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น นิสิตสนใจกิจกรรมของเพื่อนที่จัดขึ้น และนิสิตมีโอกาสทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมทุกข้ออยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งสิ้น

ส่วนอาจารย์มีความเห็นว่า บรรยายการขององค์ประกอบด้านนี้ โดยส่วนรวมแล้วปีค่าเฉลี่ยสูงอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันโดยเสรี อยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนพฤติกรรมข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศ
การเรียนการสอนด้านอาคารสถานที่ เป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	ทัศนะของ นิสิต	ทัศนะของ อาจารย์	รวม
		$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$
	<u>อาคารสถานที่</u>			
1	มหาวิทยาลัยจัดบริเวณเพื่อการพักผ่อนสำหรับนิสิต อย่างเพียงพอ	1.8431	2.2412	2.0024
2	สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่จัดไว้อย่างถูกสุขลักษณะ	2.4353	2.5000	2.4612
3	มหาวิทยาลัยจัดโต๊ะ เก้าอี้ เครื่องใช้ที่มีสภาพดี อย่างเพียงพอ	2.5412	2.5412	2.5412
4	ระบบการจัดห้องเรียนมีความเหมาะสม	2.5098	2.4824	2.4988
5	มหาวิทยาลัยมุ่งสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อความ เป็นเลิศทางวิชาการ	2.4431	2.4588	2.4494
6	สภาพของอาคารสถานที่มีความมั่นคงแข็งแรง	3.0784	3.0882	3.0824
7	ห้องสุขาตามอาคารต่าง ๆ มีอยู่อย่างเพียงพอ	2.4902	2.5765	2.5247
	คะแนนเฉลี่ย	2.4773	2.5555	2.5086

ตาราง 7 แสดงว่านิสิตมีทัศนคติองค์ประกอบทางด้านอาคารสถานที่ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อพบว่า สภาพของ อาคารสถานที่มีความมั่นคงแข็งแรงมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการจัดโต๊ะ เก้าอี้ เครื่องใช้ที่มีสภาพดี ระบบการจัดห้องเรียนมีความเหมาะสม ห้องสุขา ตาม อาคารต่าง ๆ มีอยู่อย่างเพียงพอ มหาวิทยาลัยมุ่งสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อความเป็นเลิศ ทางวิชาการ ห้องเรียนส่วนใหญ่จัดไว้อย่างถูกสุขลักษณะ ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และ ที่ไม่น่าพอใจมีเพียงข้อเดียวเท่านั้นคือ การจัดบริเวณเพื่อการพักผ่อน

ส่วนอาจารย์มีความเห็นว่าบรรยากาศขององค์ประกอบด้านนี้ โดยส่วนรวมแล้ว มีค่าเฉลี่ยสูงอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อพบว่า การจัดบริเวณ เพื่อการพักผ่อนสำหรับนิสิตอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ส่วนพฤติกรรมอื่น ๆ อยู่ในระดับที่ น่าพอใจทั้งสิ้น

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแสดงทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศ
การเรียนการสอนค่านหลักสูตร เป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	ทัศนะของ นิสิต	ทัศนะของ อาจารย์	รวม
		$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$
	<u>หลักสูตร</u>			
1	หลักสูตรที่ท่านศึกษามีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	3.1333	3.2176	3.1671
2	เนื้อหาสาระในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคน มีคุณธรรม	3.0706	3.0624	3.0753
3	การจัดวิชาพื้นฐานมีประโยชน์ต่อรายวิชาที่จะ ศึกษาต่อไป	3.1373	3.3647	3.2282
4	ความรู้ประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตร ตรงความคาดหวังของนิสิต	2.9020	3.0000	2.9412
5	นิสิตมีความรู้ดีกว่าเมื่อศึกษารายวิชาต่าง ๆ ไปแล้ว นิสิตมีความรู้เพิ่มขึ้น	3.3608	3.3529	3.3576
6	อุปกรณ์การสอนที่นำมาใช้ประกอบการสอนมีความ เหมาะสม	2.7882	3.0882	2.9082
7	รายวิชาส่วนใหญ่สร้างความเจริญงอกงามให้แก่ ผู้เรียน	3.1765	3.4582	3.3012
	คะแนนเฉลี่ย	3.0812	3.2277	3.1398

ตาราง 8 แสดงว่านิสิตปีต้นของคณะประกอบทางด้านหลักสูตรโดยส่วนรวม อยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตปีความรู้ต่ำกว่า นิสิตมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากศึกษาจบสิ้นแล้ว ปีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมา รายวิชาส่วนใหญ่สร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียน วิชาที่เน้นฐานมีประโยชน์ที่จะศึกษาวิชาอื่น ๆ ต่อไป หลักสูตรมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เนื้อหาสาระในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ความรู้และประสบการณ์ตรงกับความต้องการของนิสิต และอุปกรณ์การสอนมีความเหมาะสม เป็นที่น่าพอใจทั้งสิ้น

ส่วนอาจารย์มีความเห็นว่า บรรดาภาคีด้านนี้โดยส่วนรวมแล้ว มีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งสิ้น

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนผลงักทักษะของนิสิตและอาจารย์ที่มีต่อบรรยากาศ
การเรียนรู้การสอนด้านการวัดผลและการประเมินผล เป็นรายข้อ

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผล	ทักษะของ นิสิต	ทักษะของ อาจารย์	รวม
		$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$
1	<u>การวัดผลและการประเมินผล</u> อาจารย์ชี้แจงวิธีการประเมินผลแก่นิสิตก่อนดำเนินการสอน	3.3922	3.7647	3.5412
2	อาจารย์ผู้สอนติดตามผลการทํางานของนิสิต	3.2863	3.8588	3.5153
3	ข้อสอบที่ใช้โดยทั่วไปมีมาตรฐานเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	3.1569	3.7235	3.3835
4	นิสิตเห็นว่าการให้คะแนนผลงานและการสอบเป็นไปอย่างยุติธรรม	3.1490	3.6824	3.3624
5	จำนวนข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่ต้องการประเมินผล	3.1373	3.8647	3.4282
6	การประเมินผลส่วนใหญ่เน้นการพิจารณาหลาย ๆ ด้าน เช่น กิจกรรม ความรู้ ความรับผิดชอบ การประยุกต์และอื่น ๆ	3.1686	3.7176	3.3882
7	อาจารย์ผู้สอนยกย่องเสริมผลการเรียนเสนอแนะนิสิต ต้องการ	3.0000	4.0765	3.4306
	คะแนนเฉลี่ย	3.1643	3.8126	3.4356

ตาราง 9 แสดงว่านิสิตมีทัศนคติองค์ประกอบทางด้านการวัดผลและการประเมินผลโดยส่วนรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณางานกิจกรรมเป็นรายข้อ พบว่าอาจารย์ชี้แจงวิธีการประเมินผลแก่ผู้ปกครองดำเนินการสอน ปีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ อาจารย์ติดตามผลงานของนิสิต การประเมินผลเป็นหลายด้าน ข้อสอบโดยทั่วไปเป็นมาตรฐาน เหมาะสมกับผู้เรียน การให้คะแนนเป็นไปอย่างยุติธรรม จำนวนข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่ต้องการ และอาจารย์ยินดีชี้แจงผลการเรียนเมื่อนิสิตต้องการ ซึ่งทุกข้ออยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ส่วนอาจารย์มีความเห็นว่า บรรยากาศองค์ประกอบภายในโดยรวมแล้ว มีค่าเฉลี่ยสูงในระดับที่น่าพอใจมากทุกข้อ

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	นิสิต		อาจารย์	
		คณะมนุษยศาสตร์		คณะมนุษยศาสตร์	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	21.52	2.42	27.84	3.01
2	การบริหารทางวิชาการ	17.03	3.50	23.43	3.32
3	ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต	21.85	3.73	28.51	3.08
4	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	21.41	4.18	22.35	4.20
5	อาคารสถานที่	17.18	4.30	17.30	4.48
6	หลักสูตร	22.11	3.48	22.97	4.34
7	การวัดผลและการประเมินผล	22.55	2.69	27.00	3.67
รวม		143.67	16.94	169.49	16.97

ตาราง 10 แสดงว่าในโอกาสแบบศาสตร์มีทัศนคติต่อบรรยากาศการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 'ระสามิตร' โดยส่วนรวมนอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้านการวัดผลและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านวิธีและกระบวนการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการบริหารทางวิชาการ ซึ่งค่าเฉลี่ยบรรยากาศทุกด้านอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาทัศนคติของอาจารย์พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนโดยรวมเป็นที่น่าสนใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิตมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนบรรยากาศทางด้านการบริหารทางวิชาการ ด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับน่าพอใจ

ตาราง 11 ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	นิสิต คณะวิทยาศาสตร์		อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	23.03	3.73	27.41	3.48
2	การบริการทางวิชาการ	19.25	3.77	21.80	3.50
3	ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต	22.85	3.57	26.74	3.74
4	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	20.75	4.11	21.47	2.99
5	อาคารสถานที่	19.25	4.38	18.25	4.66
6	หลักสูตร	22.28	4.13	22.23	3.28
7	การวัดผลและการประเมินผล	23.39	4.20	27.02	3.08
รวม		150.82	19.94	164.94	13.99

ตาราง 11 แสดงว่านิสิตคณะวิทยาศาสตร์มีทัศนคติต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้านการวัดผลและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านการบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งค่าเฉลี่ยบรรยากาศทุกด้านอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาทัศนะของอาจารย์พบว่า บรรยายากการเรียนการสอนโดยรวมเป็นที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยายากทางด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการวัดผลและการประเมินผล ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนบรรยายากทางด้านหลักสูตร ด้านการบริการทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ตาราง 12 ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะสังคมศาสตร์ ที่มีต่อบรรยายากการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้อ	องค์ประกอบบรรยายากการเรียนการสอน	นิสิต คณะสังคมศาสตร์		อาจารย์ คณะสังคมศาสตร์	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	21.33	3.70	26.38	3.61
2	การบริการทางวิชาการ	17.40	2.95	21.38	3.71
3	ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต	19.33	3.29	26.57	5.77
4	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	19.20	2.51	20.71	3.72
5	อาคารสถานที่	20.13	4.17	19.48	5.04
6	หลักสูตร	21.27	4.18	21.71	4.46
7	การวัดผลและการประเมินผล	21.93	4.75	26.90	3.52
	รวม	140.60	22.04	163.14	20.92

ตาราง 12 แสดงว่านิสิตคณะสังคมศาสตร์ มีทัศนะต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยกรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้านการวัดผลและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน และด้านการบริการทางวิชาการ ซึ่งค่าเฉลี่ยบรรยากาศทุกด้านอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาทัศนะของอาจารย์พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนโดยส่วนรวมเป็นที่น่าสนใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้านการวัดผลและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนบรรยากาศทางด้านหลักสูตร ด้านการบริการทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ตาราง 13 ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะพลศึกษา ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	นิสิต คณะพลศึกษา		อาจารย์ คณะพลศึกษา	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	20.65	3.29	25.89	5.64
2	การบริการทางวิชาการ	16.31	3.60	21.33	3.67
3	ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต	19.00	3.61	26.55	4.72
4	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	18.06	4.67	22.55	6.17
5	อาคารสถานที่	14.72	2.96	16.55	4.45
6	หลักสูตร	20.34	3.56	22.55	4.75
7	การวัดผลและการประเมินผล	21.17	3.60	26.44	5.98
	รวม	130.27	16.57	161.89	30.15

ตาราง 13 แสดงว่านิสิตคณะพลศึกษา มีทัศนคติต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้าน การวัดผลและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนบรรยากาศทางด้าน การบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ

เมื่อพิจารณาทัศนะของอาจารย์พบว่า บรรยาการการเรียนการสอนโดยรวมเป็นที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยาการทางด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการวัดผลและการประเมินผล ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนบรรยาการทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านหลักสูตร ด้านการบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ตาราง 14 ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ ที่มีต่อบรรยาการการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้อ	องค์ประกอบบรรยาการการเรียนการสอน	นิสิต คณะศึกษาศาสตร์		อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์	
		$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
1	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	20.47	4.40	26.25	3.58
2	การบริการทางวิชาการ	17.41	3.85	20.29	3.71
3	ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต	19.71	5.10	25.18	4.32
4	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	20.17	4.52	22.43	4.09
5	อาคารสถานที่	16.73	5.33	17.43	4.21
6	หลักสูตร	19.98	4.42	22.89	3.20
7	การวัดผลและการประเมินผล	21.13	4.34	25.70	4.07
	รวม	135.62	24.16	160.18	17.40

ตาราง 14 แสดงว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มีทัศนะต่อบรรยากาศการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้านการวัดผลและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านการบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งค่าเฉลี่ยบรรยากาศทุกด้านอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาทัศนะของอาจารย์พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนโดยส่วนรวมเป็นที่น่าสนใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการวัดผลและการประเมินผล ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนบรรยากาศทางความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านการบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ตาราง 15 คาสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	นิสิต คณะแพทยศาสตร์		อาจารย์ คณะแพทยศาสตร์	
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
1	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	23.70	3.56	29.00	4.08
2	การบริการทางวิชาการ	14.70	3.77	20.75	1.50
3	ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต	22.90	3.81	29.25	2.63
4	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	21.80	5.09	23.00	4.16
5	อาคารสถานที่	16.70	5.35	19.00	4.55
6	หลักสูตร	24.20	7.18	24.95	2.36
7	การวัดผลและการประเมินผล	24.30	4.85	28.25	2.63
	รวม	148.30	26.40	174.00	11.97

ตาราง 15 แสดงว่านิสิตคณะแพทยศาสตร์ มีทัศนะต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้าน การวัดผลและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนบรรยากาศทางด้าน การบริการทางวิชาการอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ

เมื่อพิจารณาทัศนะของอาจารย์พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนโดยรวมเป็นที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนบรรยากาศทางด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านการบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ตาราง 16 ค่าสถิติพื้นฐานของนิสิตและอาจารย์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บระสานปิต

ข้อ	องค์ประกอบบรรยากาศการเรียนการสอน	นิสิต มหาวิทยาลัย		อาจารย์ มหาวิทยาลัย	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	23.04	3.38	28.25	1.50
2	การบริการทางวิชาการ	19.26	4.13	23.25	3.09
3	ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต	21.40	4.83	29.25	1.26
4	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน	21.73	3.85	27.00	1.41
5	อาคารสถานที่	17.59	4.35	17.25	2.63
6	หลักสูตร	22.25	3.95	23.00	2.94
7	การวัดผลและการประเมินผล	22.73	4.47	27.50	2.08
	รวม	148.00	20.97	175.50	7.85

ตาราง 16 แสดงว่านิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มีทัศนะต่อบรรยากาศการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อพิจารณา เป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย สูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการวัดผลและการประเมินผล ด้านหลักสูตร ด้านความ สัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านการบริการ ทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งค่าเฉลี่ยบรรยากาศทุกด้านอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาทัศนะของอาจารย์พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนโดยส่วนรวมเป็น น่าพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า บรรยากาศทางด้านความสัมพันธ์ทาง วิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง กลุ่มเพื่อน ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ส่วนบรรยากาศทางด้านบริการทางวิชาการ ด้านหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทักษะของนิสิตแต่ละคณะ และอาจารย์แต่ละคณะ ที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตาราง 17 การเปรียบเทียบทักษะของนิสิตแต่ละคณะที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	11,990.3548	1,998.3925	4.5146*
ภายในกลุ่ม	248	109,778.0531	442.6534	
รวม	254	121,768.4078		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงว่าทักษะของนิสิตแต่ละคณะที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ยซึ่งผลปรากฏดังตาราง 18

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนของนิสิตแต่ละคณะที่มีคอบรรยากาศการเรียนรู้
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยให้ q - statistic

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	คณะ	คณะ	คณะ	คณะ	คณะ	คณะ	คณะ
		พลศึกษา	ศึกษาศาสตร์	สังคมศาสตร์	มนุษยศาสตร์	บัณฑิควิทยาลัย	แพทยศาสตร์	วิทยาศาสตร์
คณะพลศึกษา	130.28	-	5.35	10.32	13.39	17.72*	18.02*	20.54*
คณะศึกษาศาสตร์	135.62		-	4.98	8.04	12.38	12.68	15.20
คณะสังคมศาสตร์	140.60			-	3.07	7.40	7.70	10.22
คณะมนุษยศาสตร์	143.67				-	4.33	4.63	7.15
บัณฑิควิทยาลัย	148.00					-	.30	2.82
คณะแพทยศาสตร์	148.30						-	2.52
คณะวิทยาศาสตร์	150.82							-

MS error/ก	I						
	q _{05(I, 248)}	2.77	3.31	3.63	3.86	4.03	4.17
	q _{05(I, 248)}	12.13	14.50	15.90	16.91	17.65	18.27

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงทักษะของนิสิตที่มีต่อบรรยากาการเรียนการสอนใน
 บัณฑิตวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ แตกต่างกับคณะพลศึกษา
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่าคะแนนเฉลี่ย
 ของบรรยากาการเรียนการสอนทางทักษะของนิสิตในบัณฑิตวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์
 และคณะวิทยาศาสตร์ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนิสิตในคณะพลศึกษา ส่วนทักษะของนิสิต
 คณะพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ แตกต่างกันอย่าง
 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 การเปรียบเทียบทักษะของอาจารย์แต่ละคณะที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอน
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	2,682.4333	447.0722	1.4627
ภายในกลุ่ม	163	49,819.0725	305.6385	
รวม	169	52,501.5059		

ตาราง 19 แสดงว่าทักษะของอาจารย์แต่ละคณะที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 ความต้องการให้ปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนตามทักษะของนิสิต
แต่ละคณะ และอาจารย์แต่ละคณะ จากแบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง 20 ความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนตามทัศนะของนิสิต

ลำดับ ที่	ความต้องการให้ปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
	<u>วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน</u>		
1	อาจารย์ควรใช้สื่อการสอนหรือเอกสารประกอบการเรียนให้มากกว่าปัจจุบัน	57	22.35
2	อาจารย์ไม่ควรใช้วิธีสอนแบบบรรยายให้มากเกินไป	25	9.80
3	ควรจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่หรือเชิญวิทยากรภายนอกมาเพิ่มพูนความรู้แก่นิสิต	25	9.80
4	ควรเตรียมการสอนให้พร้อมและเลือกวิธีสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลาย ๆ วิธี	21	8.23
5	ควรซักถามความเข้าใจของนิสิตและเปิดโอกาสให้นิสิตได้ซักถามมาก ๆ	18	7.05
6	จัดห้องปฏิบัติการและเครื่องอ่านวัสดุทางสะดวกในห้องเรียนให้เพียงพอ	12	4.70
7	การสอนต่อเนื่องมากกว่า 1 ชั่วโมง เวิร์กช็อป	7	2.74
8	ควรเน้นกิจกรรมมากกว่าเนื้อหาวิชา	5	1.96
	<u>การบริการทางวิชาการ</u>		
1	ห้องสมุดควรมีหนังสือค้นคว้าอย่างเพียงพอ และติดเครื่องปรับอากาศเพิ่มขึ้น	45	17.64
2	ควรจัดระบบการลงทะเบียนให้ง่ายและมีประสิทธิภาพกว่าปัจจุบัน	38	14.90

ตาราง 20 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ความต้องการให้ปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
3	ควรปรับปรุงงานประชาสัมพันธ์ด้านเสียงตามสาย ป้ายประกาศ และวารสารให้มีประสิทธิภาพ	35	13.72
4	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ในแต่ละหน่วยงานควรเลือก ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี	22	8.62
5	ห้องสมุดควรจัดบริการสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น เทปเสียง เทปโทรทัศน์ ให้บริการแก่นิสิตมากขึ้น	12	4.70
6	ควรมีห้องสมุดประจำคณะวิชา โดยเฉพาะหนังสือที่มี เนื้อหาตรงกับหลักสูตร	9	3.52
<u>ความพึงพอใจทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต</u>			
1	อาจารย์-นิสิต ควรปรับตัวเข้าหากันบนพื้นฐานของ ประชาธิปไตยและควรจัดกิจกรรมร่วมกันให้มากขึ้น	48	18.82
2	อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาปฏิบัติงานให้คาบปรึกษา หาหรือมากกว่าในปัจจุบัน	35	13.72
3	ควรมีบริการแนะแนวด้านวิชาการและการทำงานที่มี ประสิทธิภาพ	19	7.45
4	เปิดโอกาสให้นิสิตได้ซักถามด้านวิชาการอย่างอิสระ	13	5.09
5	อาจารย์ควรสอดแทรกความรู้ทั่วไปให้นิสิตสามารถ นำไปใช้ได้	5	1.96

ตาราง 20 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ความห่วงการให้ปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
	<u>ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน</u>		
1	ควรจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกันทั้งภายในกะ และ ระหว่างกะวิชาให้มากขึ้น	54	21.17
2	เปิดโอกาสให้นิสิตตั้งชมรมอย่างกว้างขวาง	21	8.23
3	กิจกรรมการเรียนควรเน้นความเอื้อเอื้อ ความสามัคคี มากกว่าการแข่งขัน	19	7.45
4	ควรให้รุ่นพี่จัดกิจกรรมทบทวนเนื้อหาบทเรียนให้รุ่นน้อง	15	5.88
5	ควรจัดกิจกรรมร่วมกับสถาบันอื่น ๆ ให้มากขึ้น	5	1.96
	<u>อาคารสถานที่</u>		
1	ควรปรับปรุงความสะดวกของอาคารเรียนและห้องน้ำ	61	23.92
2	ควรจัดให้มีห้องเรียน โถง เก้าอี้นั่งเรียนอย่าง เพียงพอ	58	22.74
3	ควรจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้มากขึ้น	44	17.25
4	ควรปรับปรุงแสงสว่าง การระบายอากาศใน ห้องเรียน	25	9.80
5	ควรจัดน้ำดื่มตามอาคารเรียนให้ทั่วถึง	11	4.31
6	โรงอาหารควรรักษาความสะอาดและจัดให้มีที่นั่ง อย่างเพียงพอ	10	3.92

ตาราง 20 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ความต้องการให้ปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
	<u>หลักสูตร</u>		
1	จัดเนื้อหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และประกอบอาชีพได้	50	19.60
2	เน้นการฝึกงานและฝึกปฏิบัติให้มาก	10	7.05
3	วิชาเลือกควรเปิดให้มากกว่ากลุ่มเพื่อนิสิตสามารถเลือกเรียน ได้ ไม่แอ่งแย่งกัน	13	5.09
4	ควรเพิ่มวิชาพื้นฐานที่จำเป็นและเปิดเรียนในเทอม Summer เพื่อจะให้อำนาจการึกษาเร็วขึ้น	11	4.31
5	วิชาเอกควรเพิ่มเนื้อหาให้ลึกซึ้ง เข้มข้นขึ้น	7	2.74
6	ควรจัดตารางเรียนให้เหมาะสมและปีความแน่นอน	6	2.35
7	นิสิตปริญญาโทต้องการให้เปิดแผนการเรียน 2 แผนคือ ทฤษฎีนิพนธ์ และเรียนแทนปริญญาโท	6	2.35
	<u>การวัดผลและการประเมินผล</u>		
1	ควรใช้เกณฑ์มาตรฐานเดียวกันในวิชาที่เปิดสอนครั้งละ หลาย ๆ กลุ่ม	22	8.62
2	ควรแจ้งผลการเรียนให้นิสิตทราบอย่างรวดเร็ว	18	7.05
3	ควรกำหนดเวลาสอบกลางเทอมให้แน่นอนพร้อม ๆ กัน	12	4.70
4	ควรคิดค่าระดับคะแนนให้ละเอียดมากขึ้น เช่น $A = 4$ $A^- = 3.5$ $B = 3$ $B^- = 2.5$ $C = 2$	12	4.70
5	ควรยกเลิกการสอบข้อเขียนพิสการ (ปริญญาโท)	12	4.70

ตาราง 20 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ความต้องการให้ปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
6	ในหนึ่งภาคเรียนควรมีการสอบหลาย ๆ ครั้ง	9	3.52
7	ควรออกข้อสอบให้คลุมเนื้อหาที่เรียน	8	3.13
8	การตัดเกรดผ่านบาไม่ยุติธรรม	8	3.13
9	ควรแจ้งวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผลให้นัก ทราบล่วงหน้า	6	2.35
10	อาจารย์ตั้งเกณฑ์ประเมินผลไว้มากเกินไป	5	1.96

ตาราง 20 แสดงว่านิสิตต้องการให้ปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนทาง
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอาจารย์ควรใช้สื่อการสอนหรือเอกสาร
ประกอบการเรียนให้มากขึ้น ไม่ควรใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ควรจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่หรือ
เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ และควรเตรียมการสอนให้พร้อม และเลือกวิธีสอนหลาย ๆ
วิธีให้สอดคล้องกับเนื้อหา

บรรยากาศทางการบริการทางวิชาการ นิสิตต้องการให้ปรับปรุงห้องสมุด ควรมี
หนังสือเพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ ควรคิดเครื่องปรับอากาศเพิ่มขึ้น การจัดระบบ
การลงทะเบียนควรให้มีประสิทธิภาพมากกว่าปัจจุบัน ควรปรับปรุงงานประชาสัมพันธ์ด้านเสียง
ตามสาย ป้ายประกาศ ให้มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ในแต่ละหน่วยงานควรเป็น
ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี

บรรยากาศด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต นิสิตต้องการให้
ปรับปรุงเกี่ยวกับสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ควรมีการปรับตัวเข้าหากัน โดยจัด

กิจกรรมร่วมกัน อาจารย์ที่ปรึกษาควรใช้เวลาได้พบปะกับนิสิตมากกว่าปัจจุบัน และควรมีบริการแนะแนวด้านวิชาการและการทำงาน

บรรยากาศด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน นิสิตต้องการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกันทั้งภายในคณะและระหว่างคณะวิชา เปิดโอกาสให้นิสิตตั้งชมรมอย่างกว้างขวาง กิจกรรมการเรียนควรเน้นความเอื้อเอื้อ ความสามัคคีมากกว่าการแข่งขัน

บรรยากาศทางด้านอาคารสถานที่ นิสิตต้องการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องความสะดวกของอาคารเรียนและห้องน้ำ จัดให้มีห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ที่นั่งเรียนเพียงพอ จัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้มากขึ้น ควรปรับปรุงแสงสว่าง การระบายอากาศในห้องเรียน

บรรยากาศด้านหลักสูตร นิสิตต้องการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่อง การปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและนำไปประกอบอาชีพได้ ควรเน้นการฝึกงานและฝึกปฏิบัติให้มาก ควรเปิดสอนวิชาเลือกให้กว้างขวางและมีจำนวนกลุ่มเพียงพอที่นิสิตจะเลือกเรียนได้ตามความสนใจ

บรรยากาศด้านการวัดผลและการประเมินผล นิสิตต้องการให้ปรับปรุงการใช้เกณฑ์ประเมินผลมาตรฐานเดียวกันหากเปิดสอนวิชาหลายกลุ่ม ควรแจ้งผลการเรียนให้นิสิตทราบอย่างรวดเร็ว ควรกำหนดเวลาสอบกลางเทอมให้แน่นอนพร้อม ๆ กัน และควรลดภาระคั่งกะแน่นเฉลี่ยให้ละเอียดมากขึ้น

ตาราง 21 ความต้องการในการปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอนตามทัศนะของ
อาจารย์

ลำดับ ที่	ความต้องการให้ปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
<u>วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน</u>			
1	ควรเพิ่มอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษาให้เพียงพอต่อ ความต้องการ และให้บริการสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ	53	31.17
2	จัดอบรมสัมมนาวิธีสอนใหม่ ๆ และวิธีสอนเฉพาะรายวิชา ให้กับอาจารย์	17	10.00
3	จัดกิจกรรมการเรียนหลาย ๆ วิธีโดยเน้นกิจกรรมมากกว่า เนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น และ สามารถนำไปปฏิบัติได้	8	4.70
4	อาจารย์ควรจัดเตรียมการสอนให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ในตัว เช่น จัดชุดการสอน หรือหน่วยการเรียนรู้เฉพาะเรื่อง	3	1.76
5	อาจารย์ควรจัดสอนเป็นทีม และให้กลุ่มผู้เรียนมีขนาดเล็ก ลงกว่าปัจจุบัน	3	1.76
<u>การบริหารทางวิชาการ</u>			
1	ควรจัดเตรียมแหล่งความรู้ให้สะดวกต่อการค้นคว้า โดยเฉพาะให้มีเอกสารการค้นคว้ามากขึ้น	24	14.11
2	ปรับปรุงงานด้านการพิมพ์ การจัดหาเอกสาร วารสาร ตำราเรียนให้มีความสะดวกรวดเร็ว	24	14.11

ตาราง 21 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ความต้องการให้ปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
3	มหาวิทยาลัยควรเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ในสาขาวิชา ต่าง ๆ มาอบรมแก่นิสิตและอาจารย์	7	4.11
4	ควรจัดระบบการลงทะเบียนให้รวดเร็ว และมีมาตรฐาน ไม่ควรเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ	7	4.11
5	ปรับปรุงคุณภาพบุคลากรในหน่วยงานวิชาการให้ มีคุณสมบัติที่ดี	7	4.11
6	ควรจัดห้องเรียนประจำวิชาที่ได้มาตรฐานกระจายตาม อาคารเรียนต่าง ๆ	5	2.94
7	ควรปรับปรุงระบบงานประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ป้ายประกาศให้ทั่วถึง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	5	2.94
	<u>ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต</u>		
1	ควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้อาจารย์และนิสิตพบกัน มากขึ้น เช่น กิจกรรมโฮมรูม การพบทวนเนื้อหาวิชา การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น ๆ	31	10.23
2	ควรปรับปรุงห้องพักอาจารย์ให้เป็นสัดส่วน และอาจารย์ ควรอยู่ประจำตลอดเวลาราชการ เพื่อให้มีโอกาสนี้ เข้าพบ	12	7.05
3	จัดให้มีการอภิปราย ปาฐกถา สนทนาวิชาการเป็นประจำ เพื่อสร้างบรรยากาศการเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับนิสิต	5	2.94
4	อำนวยความสะดวกด้านการบริการรถยนต์เพื่อการเรียน การสอน และการนันทนาการศึกษา	4	2.35

ตาราง 21 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ความต้องการให้ปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
<u>ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน</u>			
1	ควรหากิจกรรมสร้างสรรค์ให้เด็กทำร่วมกันมากขึ้น	25	14.70
2	ควรนำกิจกรรมกลุ่มมาใช้ในการเรียนให้มากขึ้น	15	8.82
3	ปรับปรุงการรับน้องใหม่ให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ สามัคคี และฝึกให้เด็กช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	14	8.23
4	ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับนิสิต เช่น งานชมรม การกีฬานอกสถานที่	5	2.94
<u>อาคารสถานที่</u>			
1	ควรจัดระบบระบายอากาศ แสงสว่าง และความสะอาด ในห้องเรียนเพื่อให้ห้องเรียนมีบรรยากาศในการสอนที่ดี	41	24.11
2	ควรจัดห้องเรียนให้เพียงพอต่อการเรียนการสอน	25	14.70
3	จัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้มากขึ้น	18	10.58
4	ปรับปรุงความสะอาดห้องน้ำ ห้องเรียน และอาคารเรียน	18	10.58
5	ควรติดตั้งน้ำดื่มให้เพียงพอ	15	8.82
6	ปรับปรุงโต๊ะ เก้าอี้ ให้อยู่สภาพที่ใช้การได้ รวมทั้งจัด ที่นั่งทำงานนอกเวลาของนิสิตให้เพียงพอ	13	7.64
7	ควรปลูกต้นไม้ ไม้ประดับ เพื่อความร่มเย็น และความ สวยงาม	5	2.94
8	ปรับปรุงความสะอาดของโรงอาหาร รวมทั้งโต๊ะ และ เก้าอี้ให้เพียงพอ	5	2.94

ตาราง 21 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ความต้องการให้ปรับปรุง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
<u>หลักสูตร</u>			
1	เน้นให้สามารถนำเนื้อหาวิชาการที่ศึกษาในหลักสูตรไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	30	17.64
2	ควรเปิดวิชาที่ตรงกับความต้องการของสังคม และตลาด แรงงาน เน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี เพื่อสามารถออกไป ปฏิบัติงานได้	10	5.88
3	เน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และวินัย	8	4.70
4	ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต เพื่อลดความ ซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา	6	3.52
5	ควรกำหนดจุดมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิตให้แจ่มชัด	5	2.94
<u>การวัดผลและการประเมินผล</u>			
1	การประเมินผลการเรียนวิชาเดียวกัน ควรกำหนดให้ เหมือนกัน	15	8.82
2	ควรให้นักศึกษาประเมินผลอาจารย์ผู้สอน	13	7.64
3	ควรปรับปรุงคุณภาพแบบทดสอบให้มีความเชื่อมั่นสูง	12	7.05
4	จัดให้มีการประเมินผลบ่อยครั้ง	10	5.88
5	ควรจัดการอบรมการประเมินผลระยะสั้นแก่อาจารย์	8	4.70
6	ควรศึกษาระดับคะแนนให้ละเอียดยิ่งขึ้น $A = 4$ $A^- = 3.5$ $B = 3$ $B^- = 2.5$ $C = 2$	5	2.94

ตาราง 21 แสดงว่าอาจารย์ต้องการให้ปรับปรุงบรรยากาศการเรียนการสอน ทางด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องการเพิ่มอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการและให้บริการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จัดอบรมสัมมนา วิธีสอนใหม่ ๆ และวิธีสอนเฉพาะรายวิชาให้กับอาจารย์ จัดกิจกรรมการเรียนหลาย ๆ วิธีโดยเน้นกิจกรรมมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติได้

บรรยากาศทางด้านการบริการทางวิชาการ อาจารย์ต้องการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องการจัดเตรียมแหล่งความรู้ให้สะดวกต่อการค้นคว้า โดยเฉพาะให้ปีเอกสารการค้นคว้ามากขึ้น ปรับปรุงงานด้านการพิมพ์ การจัดหาเอกสาร วารสาร ตำราเรียนให้มีความ สะดวกรวดเร็ว ควรเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ มาอบรมแก่นิสิตและอาจารย์ จัดระบบการลงทะเบียนให้รวดเร็วและมีมาตรฐานปรับปรุงคุณภาพบุคลากรในหน่วยงานวิชาการ ให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

บรรยากาศด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต อาจารย์ต้องการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้อาจารย์และนิสิตพบกันมากขึ้น เช่น กิจกรรมโฮมรูม การทบทวนเนื้อหาวิชา การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น ๆ ปรับปรุงห้องพักอาจารย์ให้เป็นสัดส่วน และอาจารย์ควรอยู่ประจำตลอดเวลาราชการ เพื่อให้ นิสิตมีโอกาสเข้าพบ

บรรยากาศด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน อาจารย์ต้องการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับ เรื่องการหากิจกรรมสร้างสรรค์ให้นิสิตทำร่วมกันมากขึ้น นากิจกรรมกลุ่มมาใช้ในการสอน ปรับปรุงการรับน้องใหม่ให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์สามัคคี และฝึกให้นิสิตช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน

บรรยากาศด้านอาคารสถานที่ อาจารย์ต้องการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่อง การจัดระบบระบายอากาศ แสงสว่าง และความสะอาดในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียน ปีบรรยากาศในการสอนที่ดี จัดห้องเรียนให้เพียงพอกับการเรียนการสอน จัดสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น ปรับปรุงความสะอาดห้องน้ำ ห้องเรียน และอาคารเรียน

บรรยากาถด้านหลักสูตร อาจารย์ต้องการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องเนื้อหาวิชา ในหลักสูตร สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควรเปิดวิชาที่ตรงกับความต้องการของสังคม และตลาดแรงงานเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี เพื่อสามารถออกไปปฏิบัติงานได้ เน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และวินัย

บรรยากาถด้านการวัดผลและประเมินผล อาจารย์ต้องการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่อง การใช้เกณฑ์การประเมินผลการเรียนวิชาเดียวกันเหมือนกัน ควรมีการประเมินผลอาจารย์ผู้สอนโดยนิสิต ควรปรับปรุงคุณภาพแบบทดสอบให้มีความเชื่อมั่นสูง

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษามรรยาการการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และความต้องการให้ปรับปรุงมรรยาการตามทัศนะของนิสิต และอาจารย์ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตแต่ละคณะ และอาจารย์แต่ละคณะ ผลจากการ วิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการของมหาวิทยาลัย สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงระบบการบริหารวิชาการ การพัฒนาบุคลากร และสิ่งแวดล้อม ให้เอื้อต่อความเจริญงอกงามของนิสิตและของมหาวิทยาลัยด้วย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 ทุกคณะวิชา และอาจารย์ทุก คณะวิชา ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 481 คน แบบสอบถามที่เก็บมา ได้และสมบูรณ์นำมาใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ 425 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.35

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัย สร้างขึ้นเองโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นตาม หลักการทางสถิติ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

เกี่ยวกับมรรยาการการเรียนการสอนทั้ง 7 ด้าน มีคำถามทั้งหมด 49 ข้อ มีระดับคะแนน 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบเพิ่มเติมความต้องการในการปรับปรุง
บรรยากาศการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นอกเหนือจาก
คำถามในตอนที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังนี้

1. บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ในทัศนะของนิสิตทั้งสี่อยู่ในระดับที่น่าพอใจทุกด้าน โดยองค์ประกอบของบรรยากาศทางด้าน
การวัดผลและการประเมินผลมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านวิธีสอนและกิจกรรม
การเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้าน
ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ด้านการบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ตามลำดับ

1.1 เมื่อพิจารณาทัศนะของนิสิตต่อบรรยากาศเป็นรายองค์ประกอบพบว่า

1.1.1 บรรยากาศในด้านการวัดผลและกิจกรรมการเรียนการสอน
โดยทั่วไปเป็นที่น่าพอใจโดยเฉพาะ ความรู้ความสามารถในการสอนของอาจารย์ การจัด
กิจกรรม การแก้ปัญหาในชั้นเรียน ฯลฯ เป็นที่น่าพอใจ แต่การปรับเปลี่ยนวิธีสอนแปลก ๆ
ใหม่ ๆ ของอาจารย์ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ

1.1.2 บรรยากาศในด้านการบริการวิชาการ โดยทั่วไปเป็นที่น่าพอใจ
มีเพียงเรื่องการแจ้งข่าวสาร ความสะดวกในการติดต่อกับมหาวิทยาลัย และการจัดระบบ
ลงทะเบียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

1.1.3 บรรยากาศในความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์
กับนิสิตอยู่ในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะน้ำใจไมตรีของอาจารย์ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ
เรียนให้ความเป็นกันเอง และความห่วงใยเอื้ออาทรต่อนิสิต ล้วนแต่เป็นที่น่าพอใจทั้งสิ้น

1.1.4 บรรยายภาศในค้ำนความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนโดยทั่วไป น่าพอใจ นิสิตได้รู้จักกันก่อนเริ่มเรียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และบรรยายภาศในการทํางานก็ราบรื่น อบอุ่นดี

1.1.5 บรรยายภาศในค้ำนอาคารสถานที่ที่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคงของอาคารสถานที่ สภาพโต๊ะ เก้าอี้ เครื่องใช้ การจัดห้องเรียน ห้องสุขามีความเหมาะสมและถูกสุขลักษณะ มีเพียงเรื่องการจัดบริเวณเพื่อการพักผ่อนยังไม่เพียงพอและยังไม่น่าพอใจ

1.1.6 บรรยายภาศทางค้ำนหลักสูตร นิสิตเห็นว่ามหาวิทยาลัยจัดหลักสูตรได้ น่าพอใจ นิสิตได้รับความรู้ ความเจริญองงาม และประโยชน์จากการเรียนในหลักสูตร สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และศึกษาต่อสมความคาดหวังของนิสิต

1.1.7 บรรยายภาศทางค้ำนการวัดผลและประเมินผล เป็นที่น่าพอใจ อาจารย์ได้ชี้แจงวิธีการและใช้การประเมินผลหลาย ๆ ค้ำน การวัดผลมีมาตรฐานและครอบคลุม เนื้อหา และเป็นไปอย่างยุติธรรม

1.2 เมื่อศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อบรรยายภาศการเรียนการสอนโดยจำแนกเป็นรายคณะ พบว่านิสิตทุกคณะต่างเห็นว่าบรรยายภาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้งสิ้น โดยเฉพาะค้ำนการวัดผลและประเมินผล ค้ำนวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ค้ำนหลักสูตรมีระดับความพอใจเป็นอันค้ำยั่น ๆ ส่วนค้ำนการบริการทางวิชาการ และค้ำนอาคารสถานที่ มีระดับความพอใจเป็นอันค้ำยทัย ๆ เป็นที่น่าสังเกตุว่า นิสิตคณะพลศึกษามีความเห็นว่าการบริการวิชาการและการจัดอาคารสถานที่ยังไม่เป็นที่น่าสนใจ และนิสิตคณะแพทยเห็นว่าบรรยายภาศค้ำนการบริการวิชาการยังไม่เป็นที่น่าสนใจ

1.3 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทัศนะของนิสิตแต่ละคณะที่มีต่อบรรยายภาศการเรียนการสอน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างทัศนะของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์กับนิสิตคณะพลศึกษา นิสิตคณะแพทยศาสตรกับนิสิตคณะพลศึกษา และนิสิตคณะวิทยาศาสตร์กับนิสิตคณะพลศึกษา

2. บรรยายภาพการเรียงการสอนในทัศนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อยู่ในระดับน่าพอใจ เมื่อพิจารณาบรรยายภาพเป็นรายองค์ประกอบ อาจารย์เห็นว่า บรรยายภาพทางด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต การวัดและประเมินผลอยู่ในระดับน่าพอใจมาก ส่วนบรรยายภาพด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน่าพอใจ

2.1 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของบรรยายภาพการเรียงการสอนเป็นรายด้านพบว่า

2.1.1 บรรยายภาพในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเฉพาะในเรื่องการปรับเปลี่ยนและใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ ของอาจารย์อยู่ในระดับน่าพอใจ ส่วนพฤติกรรมอื่น ๆ อยู่ในระดับน่าพอใจมากทั้งสิ้น

2.1.2 บรรยายภาพในด้านบริการวิชาการอยู่ในระดับน่าพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ความร่วมมือในการให้การปรึกษาด้านการเรียนของนิสิตอยู่ในระดับน่าพอใจมาก

2.1.3 บรรยายภาพในด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิตนั้น อาจารย์เห็นว่า การใช้ศิลป์ในการให้กำลังใจแก่นิสิตอยู่ในระดับน่าพอใจ ส่วนความเอื้ออาทร ใจกว้าง เป็นกันเองแก่นิสิตนั้นอยู่ในระดับน่าพอใจมาก

2.1.4 บรรยายภาพในด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน โดยทั่วไปเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนิสิตโดยเสรี การทำงานร่วมกัน และพฤติกรรมอื่น ๆ อยู่ในระดับน่าพอใจทั้งสิ้น

2.1.5 บรรยายภาพในด้านอาคารสถานที่เป็นที่น่าพอใจ มีเพียงเรื่องการจัดบริเวณเพื่อการพักผ่อนของนิสิตเท่านั้นที่อาจารย์เห็นว่ายังไม่น่าพอใจ

2.1.6 บรรยายภาพทางด้านหลักสูตรเป็นที่น่าพอใจ หลักสูตรได้ความรู้ ประโยชน์ และความเจริญของงานแก่นิสิต สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตรงตามความคาดหวังของนิสิต

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน นิสิตต้องการให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกันทั้งภายในคณะ และระหว่างคณะ การเปิดโอกาสให้นิสิตได้ตั้งชมรมอย่างกว้างขวาง มีความเอื้อเฟื้อต่อกันมากกว่าการแข่งขัน

ด้านอาคารสถานที่ นิสิตเห็นว่า ควรปรับปรุงความสะอาดของอาคารเรียนและห้องน้ำ ควรจัดให้มีห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ อย่างเพียงพอ จัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และปรับปรุงระบบแสงสว่างและการระบายอากาศ

ด้านหลักสูตร นิสิตต้องการให้จัดเนื้อหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และประกอบอาชีพได้ เน้นการฝึกงาน และฝึกปฏิบัติให้มาก และการเปิดวิชาเลือกให้เพียงพอกับความต้องการ

ด้านการวัดผลและการประเมินผล นิสิตต้องการให้มีการใช้เกณฑ์มาตรฐานเดียวกันในวิชาเดียวกัน ควรแจ้งผลการเรียนให้นิสิตทราบอย่างรวดเร็วและควรกำหนดเวลาสอบกลางเทอมให้แน่นอนพร้อม ๆ กัน

4. อาจารย์ได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงดังนี้

ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ส่วนใหญ่มีความต้องการให้เพิ่มอุปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการ ควรจัดอบรมสัมมนาวิธีสอนใหม่ ๆ และวิธีสอนเฉพาะรายวิชาให้กับอาจารย์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลาย ๆ วิธี โดยเน้นด้านกิจกรรมมากกว่าเนื้อหา

ด้านการบริการทางวิชาการ อาจารย์มีความเห็นว่า ควรจัดเตรียมแหล่งความรู้ให้สะดวกต่อการค้นคว้า โดยเฉพาะเอกสารด้านการค้นคว้า ปรับปรุงงานด้านการพิมพ์ การจัดทำเอกสาร วารสาร ให้สะดวกรวดเร็ว มหาวิทยาลัยควรเชิญผู้มีความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ มาอบรมนิสิตและอาจารย์

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้อาจารย์และนิสิตพบกันมากขึ้น เช่น กิจกรรมโฮมรูม การทบทวนเนื้อหาวิชา การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น ๆ และควรปรับปรุงห้องพักให้เป็นสัดส่วนเพื่อให้

นิสิตเข้าพบได้อย่างสบายใจ และอาจารย์ควรอยู่ประจำตลอดเวลา เพื่อให้มีโอกาสนิสิตรับเข้าพบ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ได้แก่ อาจารย์มีความเห็นว่า ควรหากิจกรรมสร้างสรรค์ให้นิสิตได้ทำงานร่วมกันมากขึ้น นักกิจกรรมกลุ่มมาใช้ในการสอน ปรับปรุงงานรับน้องใหม่ให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น

ด้านอาคารสถานที่ อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ควรจัดระบบระบายอากาศ แสงสว่าง และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น ควรจัดห้องเรียนให้เพียงพอ จัดสถานที่พักผ่อนเพิ่มขึ้น จัดน้ำดื่มให้เพียงพอ และปรับปรุงความสะอาดของห้องน้ำ

ด้านหลักสูตร อาจารย์มีความต้องการให้หลักสูตรเน้นการนำเนื้อหาวิชาการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เน้นการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และวินัย ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตให้ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา และควรเปิดวิชาที่ตรงกับความต้องการของสังคม และตลาดแรงงาน

ด้านการวัดผลและการประเมินผล อาจารย์มีความเห็นว่า ควรมีการประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกันเห็นตรงกัน ควรมีการประเมินผลอาจารย์ผู้สอนโดยนิสิต ควรปรับปรุงคุณภาพของแบบทดสอบให้มีความเชื่อมั่นสูง และจัดการประเมินผลให้บ่อยครั้งขึ้น

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ ประเด็นได้ดังนี้คือ

1. บรรยาการสภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นที่น่าพอใจทุกด้าน

2. นิสิตมีความเห็นว่า บรรยาการสภาพการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นที่น่าพอใจ โดยให้ความสำคัญของบรรยาการสภาพด้านการวัดผลและการประเมินผลเป็นอันดับแรก และบรรยาการสภาพด้านอาคารสถานที่เป็นอันดับสุดท้าย

3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในทัศนะของนิสิตพบว่า นิสิตคณะพลศึกษาที่ทัศนะตอบบรรยากาศการเรียนการสอน แตกต่างจากนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยนิสิตคณะพลศึกษา และคณะแพทยศาสตร์ เห็นว่าด้านการบริการทางวิชาการและด้านอาคารสถานที่ยังไม่น่าพอใจ ส่วนคณะอื่น ๆ เห็นว่าบรรยากาศเป็นที่น่าพอใจ

4. อาจารย์มีความเห็นว่า บรรยากาศการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยน่าพอใจ โดยเฉพาะด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่บรรยากาศเป็นที่น่าพอใจมาก ส่วนอาจารย์แต่ละคณะมีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด

5. แม้มหาวิทยาลัยจะจัดบรรยากาศการเรียนการสอนได้เป็นที่น่าพอใจของนิสิตและอาจารย์แล้ว แต่นิสิตและอาจารย์ก็ยังมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์สามารถนามาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บรรยากาศการเรียนการสอนในทัศนะของนิสิต เป็นที่น่าพอใจทุกด้านที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนั้นจะเป็นเพราะว่า

1.1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยที่ค่อนข้างใหม่ มีการจัดโครงสร้างอาคารระมัดระวัง และการปรับปรุงรูปแบบโครงสร้าง ให้ความสะดวกทั่วในการบริหารงานตลอดเวลา เมื่อได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย ก็มีการจัดตั้งคณะต่าง ๆ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน มีการกระจายอำนาจความรับผิดชอบไปสู่คณะวิชา ทำให้คณะวิชาสามารถจัดการเรียนการสอนและควบคุมบรรยากาศด้านต่าง ๆ ได้ใกล้ชิดมากขึ้น จึงทำให้สามารถจัดบรรยากาศได้เป็นที่น่าพอใจ

1.2 ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การจัดบรรยากาศ ส่วนใหญ่ก็เป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา มาเนิ่นนานตั้งแต่เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร จึงมีความผูกพันกับงานวิชาการมาตลอด ทำให้การปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นส่วนการสอนวิชาการ หรือสัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิต เป็นไปอย่างน่าพึงพอใจ

1.3 นโยบายของผู้บริหารทุกระดับ ล้วนแล้วแต่มุ่งเน้นที่การพัฒนาความเป็นเลิศ ทางวิชาการ ความรับผิดชอบ ความรู้ที่จะออกไปประกอบอาชีพ (ชาตรี เบ็ญจนาโพธิ์ แนะนำผู้บริหาร 2530 : 1) รวมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถาบันทุกด้าน ฉะนั้นจึงมี การพัฒนาหลักสูตร พัฒนาอาจารย์ อาคารสถานที่ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามา พัฒนาการเรียนการสอนตลอดมา จึงทำให้บรรยากาศการเรียนการสอน และองค์ประกอบต่าง ๆ ของบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าพอใจ

1.4 นิสิตก็มีส่วนทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนดีขึ้น นิสิตในปัจจุบันมีฐานะ สูง มีความสนใจกว้าง มีการจัดตั้งชมรม ทำให้มีการติดต่อสัมพันธ์กันมากขึ้น ซึ่งก็มีส่วนช่วยให้ เกิดความอบอุ่น เกิดโอกาสที่จะเรียนรู้จากกันและกัน และช่วยเหลือกันได้กว้างขวางขึ้น ประโยชน์จากการนี้ทำให้นิสิตมองเห็นว่า บรรยากาศทางค่านิยม กลุ่มเพื่อน และค่านิยมอื่น ๆ เป็นที่น่าพอใจตามไปด้วย

2. แม้ว่าบรรยากาศทางด้านการเรียนการสอน จะเป็นที่น่าพอใจโดยรวม แต่ผลการวิจัยมีที่น่าสังเกต กล่าวคือ บรรยากาศทางด้านการบริการวิชาการ และค่านิยม อาคาร สถานที่ ปีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าบรรยากาศด้านอื่น ๆ และอยู่ในอันดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้อาจจะ อธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังอยู่ในขั้นขยายตัว และกำลัง อยู่ในขั้นปรับตัวให้สามารถดำเนินการการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่อันจำกัด อาคารสถานที่อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ซ่อมแซม ขยายตัว และปรับปรุงพื้นที่ และสภาพแวดล้อม ให้ดีขึ้น ในรอบปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยได้มีการก่อสร้างและปรับปรุงที่ต่าง ๆ เช่น ตึก 3

สร้างอาคารโรงอาหารใหม่ สร้างหอสมุดกลาง ปรับปรุงถนนหน้าโรงเรียนมัธยมสาธิต
ปัจจุบันการปรับปรุงตึกอำนวยการ ตึก 9 ได้เริ่มขึ้นอีก จึงทำให้ทัศนียภาพความสะอาดสบาย
ในการใช้อาคารสถานที่ และบริเวณเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจก็น้อยลง

2.1 นอกจากเรื่องอาคารสถานที่แล้ว การบริการทางวิชาการ ก็มีค่าเฉลี่ย
ต่ำกว่าบรรยาการสถานอื่น ๆ เล็กน้อย จากการพิจารณาบรรยาการก้นนี้เป็นรายชื่อ พบว่า
นิสิตยังไม่พอใจการแจ้งข่าวสารของมหาวิทยาลัย หรือของคณะวิชา ความสะดวกในการติดต่อ
กับกองบริการวิชาการ และส่วนราชการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย การจัดระบบการลงทะเบียน
ยังไม่มีประสิทธิภาพ การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในระบบการเรียนการสอนบางส่วน
ยังไม่คล่องตัว และมีผิดพลาดอยู่บ้าง เป็นต้น ที่เป็นเช่นนี้อาจมีจุดบกพร่องมาจากการจัดหา
คู่มือ นิสิต อาจจะยังไม่มียารายการต่าง ๆ ครบถ้วน และเป็นขั้นตอนที่ดีที่นิสิตไม่สามารถใช้เป็น
คู่มือได้ หรืออาจเป็นเพราะระบบอาจารย์ที่ปรึกษาต้องปรับปรุงให้ประสิทธิภาพมากขึ้น
เพื่อให้มีเวลามากพอที่จะดูแลนิสิตอย่างใกล้ชิด จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นิสิตมีปัญหาใน
เรื่องการลงทะเบียน และอาจจะยิ่งยอกไปถึงการดำเนินการยุ่งยากในชั้นต่อไป

2.2 ในเรื่องการแจ้งข่าวสารของมหาวิทยาลัย โดยปกติกมหาวิทยาลัยมีหลัก
ปฏิบัติในเรื่องนี้ โดยการส่งข่าวสารไปยังอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะวิชาเพื่อประกาศให้ทราบ
ทั่วกัน นอกจากนี้ ยังส่งให้ฝ่ายกิจการนิสิตเพื่อติดประกาศให้ทราบความจุดต่าง ๆ อีกด้วย
แต่ปรากฏว่า การติดประกาศตามที่ต่าง ๆ ยังไม่อำนวยความสะดวกให้กับนิสิตเท่าที่ควร เนื่องจาก
ที่ประกาศมากมาย กระจุกกระจิกไม่ชวนอ่าน และอาจจะไม่ทั่วถึงจึงทำให้นิสิตยังไม่ค่อยพอใจกับการ
แจ้งข่าวสารของมหาวิทยาลัย

2.3 ส่วนการติดต่อกับส่วนราชการนั้น นิสิตเห็นว่ายังไม่มีความสะดวกและมี
ขั้นตอนซ้ำซ้อนมากมาย เช่น ระบบการแจ้ง การเพิ่มถอนวิชา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า
มหาวิทยาลัยมีระบบงานเป็นราชการ มีการกระจายอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเป็นลำดับไป
เมื่อนิสิตมีปัญหา การพิจารณาเรื่องราวของนิสิตต้องขึ้นชั้นตอนหลายชั้นตอนประกอบกับเจ้าหน้าที่หรือ
อาจารย์ที่ปรึกษา ไม่สามารถสนองความต้องการเร่งรัด ช่วยเหลือของนิสิตได้รวดเร็ว ทั้งนี้อาจ

เนื่องจาก ขาดความรู้ความเข้าใจระบบงาน ขาดความร่วมมือและเข้าใจในการบริการ หรือไม่สามารถจะดำเนินการรักษาระดับขั้นตอนตามที่นิสิตประสงค์ได้ ประกอบกับมีนิสิตจำนวนมาก การอำนวยความสะดวกจึงอาจไม่สามารถทำได้ทั่วถึง ทำให้เห็นว่า การบริการในสองประเด็นนี้ยังไปเป็นที่น่าสนใจ

3. นิสิตคณะพลศึกษา มีความเห็นว่า บรรยากาศทางด้านการจัดการสถานที่ และการบริการทางวิชาการยังไปเป็นที่น่าสนใจ สามารถอธิบายได้ว่า นิสิตคณะพลศึกษาต้องศึกษาในหลักสูตรที่แตกต่างไปจากนิสิตคณะอื่น ๆ มาก เนื่องจากหลักสูตร ประกอบด้วยกิจกรรม การฝึก การสะสมทักษะจากการฝึกหัด นิสิตต้องการห้องเรียน และห้องยิมบริเวณกว้าง เพื่อฝึกกิจกรรมเป็นกลุ่มเป็นทีม บริเวณเพื่อออกกำลังกาย การจัดการสถานที่ของคณะพลศึกษา วิทยาเขตประสานมิตร ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก ห้องยิมมีขนาดเล็กใช้เป็นที่พักอาจารย์ ที่ทำการ ห้องเรียน ห้องประชุม และบริเวณฝึกกีฬา ลักษณะการปลูกสร้างไม่เอื้อที่นิสิตคณะพลศึกษาจะใช้สถานที่ และบริเวณเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ เพราะนอกจากมีพื้นที่จำกัดแล้ว ยังไม่มีระบบการควบคุมเสียงที่ดี นิสิตคณะพลศึกษาจึงต้องไปพึ่งพาอาศัยสถานที่ของคณะอื่น ๆ จึงทำให้รู้สึกว่าการบริการของคณะพลศึกษาไม่เพียงพอและไม่ถูกสุขลักษณะเท่าที่ควร

ส่วนการบริการทางวิชาการก็เช่นเดียวกัน นอกจากจะไล่กล่าวถึงเหตุผลน่าจะเป็นไว้ในข้อ 2 อาจจะมีเหตุเนื่องจากข้อจำกัดทางด้านการสถานที่ของคณะพลศึกษาค้นคว้า จึงทำให้นิสิตกระจัดกระจาย ไม่สามารถจะรับข่าวสารทางวิชาการได้ทั่วถึง นอกจากนี้ นิสิตคณะพลศึกษาอาจจะต้องการบริการทางด้านการและเอกสารอ่านประกอบ ซึ่งเป็นศาสตร์เฉพาะสาขา และแหล่งความรู้อื่นให้กว้างขวางมากขึ้น จึงทำให้มีความรู้สึกว่าการจัดบรรยากาศทางค่านนี้ยังไม่ดีเท่าที่ควร

4. นิสิตคณะแพทยศาสตร์ มีความเห็นว่า การบริการทางวิชาการยังไปเป็นที่น่าสนใจ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะอธิบายได้ว่า คณะแพทยศาสตร์เป็นคณะที่เปิดใหม่ มีนิสิตเพียง 79 คน อาคารสถานที่ยังต้องอาศัยอยู่กับคณะวิทยาศาสตร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล การเรียนการสอน

จัดขึ้นที่วิทยาเขตประสานมิตร ที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และวชิรพยาบาล กรุงเทพมหานคร อาคารของคณะแพทยศาสตร์ในระยะนี้ก็เป็นเพียงตึกกายวิภาคศาสตร์ (ตึกกองศพ) การให้บริการข่าวสารจึงไต่ผ่านทางคณะวิทยาศาสตร์ การติดต่อเรื่องต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ก็คงอาศัยระเบียบปฏิบัติ และการให้บริการ เช่น มีสื่อคณะต่าง ๆ การบริการตำรา เอกสาร วารสารทางวิชาการ อาจจะอยู่ในลักษณะที่ไม่สมบูรณ์พร้อม เช่น คณะแพทยศาสตร์ของ มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ระบบการลงทะเบียน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิชาการและความเคลื่อนไหวทางวิชาการอาจยังไม่กว้างขวาง จึงทำให้ในลักษณะนี้เห็นว่าบรรยากาศทางนี้ยังไม่น่าพอใจ

5. อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเห็นว่า การจัดบรรยากาศ การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวมเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะบรรยากาศทางด้าน วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต ด้านการวัดผลและการประเมินผลเป็นที่น่าพอใจมาก ที่เป็นเช่นนั้น น่าจะอธิบายได้ว่า อาจารย์เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการเหล่านี้โดยตรง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสอน การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การวัดผลการเรียน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ น้ำใจไมตรี ที่มีต่อนิสิต อาจารย์ต่างก็เห็นว่า เท่าที่ปฏิบัติอยู่ไม่มีปัญหาใด ๆ อาจารย์ได้พยายามจัด การเรียนการสอนอย่างดีที่สุด และรับผิดชอบในชั้นเรียนด้วยดีเสมอมา แม้ว่าอัตราส่วนนิสิต ในชั้นเรียนต่ออาจารย์ 1 คน เฉลี่ยแล้วประมาณ 30 ต่อ 1 ก็ตาม ธรรมชาติของวิชา ลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่จะแจ้งให้นิสิตทราบ พร้อมทั้งแหล่งความรู้ และรายชื่อหนังสือตั้งแต่เริ่มเปิดภาคเรียน การเรียนการสอน โดยทั่วไปดำเนินไปก็ด้วยดี ไม่มีปัญหาใด ๆ ที่รุนแรง แม้ว่าจะมีปัญหาลอยบ้าง อาจารย์ส่วนใหญ่ จะเห็นเป็นเรื่องปกติ และเป็นหน้าที่ที่อาจารย์จะต้องทำ เป็นการแก้ไข หรือช่วยเหลือให้ เสร็จสิ้นไป จึงมิได้เห็นว่าเป็นเรื่องใหญ่ หรือเรื่องที่ไม่น่าพอใจแต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาบรรยากาศด้านอื่น ๆ ก็พบว่าน่าพอใจ มีเพียงประเด็นเล็กน้อยอยู่ ประเด็นก็คือ การจัดบริเวณเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของนิสิตเท่านั้น ที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

ซึ่งสาเหตุคงจะเนื่องมาจากความจำกัดของพื้นที่ การอยู่ในระหว่างการปรับปรุงตึกอาคาร และการก่อสร้างตึกใหม่ ๆ ประกอบกับพื้นที่กลุ่ม น้าทวนซึ่งเบื่อนี่ฝนตก ทำให้การจัดพื้นที่ภายนอกอาคารเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หาได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร ถึงได้อภิปรายไว้ในตอนต้นแล้ว

6. เมื่อศึกษาเป็นรายคณะพบว่า คณะศึกษาศาสตร์เห็นว่า บรรยากาศทางค่าน วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผลเป็นที่น่าพอใจมาก ส่วนบรรยากาศด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต และด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับที่น่าพอใจเท่านั้น แตกต่างไปจากคณะอื่นๆ ที่เห็นว่า บรรยากาศทางด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิตนั้นอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจจะอธิบายได้ว่า อาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ นอกจากจะสอนในหลักสูตรร่วมกับปริญญาตรีแล้ว ยังสอนในระดับบัณฑิตศึกษากด้วย ถึงจะเห็นว่า มีหลักสูตรบัณฑิตศึกษาในสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ถึง 27 สาขาวิชาเอก (หลักสูตรชั้นบัณฑิตศึกษา 2527) เพราะฉะนั้นอาจารย์จะต้องผูกพันกับการสอนและการควบคุมปริญญานิพนธ์ของนิสิตอย่างใกล้ชิด การเรียนการสอนในระดับสูงจึงมีมาก ๆ จึงน่าจะเป็นไปได้ว่า อาจารย์จะคงเกี่ยวข้องกับนิสิตหลายคนอย่างใกล้ชิดมาก และเป็นระยะเวลาาน ๆ ตลอดเวลาที่นิสิตเรียนในหลักสูตร และทำปริญญานิพนธ์ จึงอาจมีปัญหากับนิสิตบ้าง จึงทำให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิตอยู่ในระดับที่น่าพอใจเท่านั้น

7. เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติของอาจารย์ในคณะต่าง ๆ ไม่ปรากฏว่าแตกต่างแต่อย่างใดที่ผลการวิจัยออกมาในลักษณะนี้เป็นเพราะว่า อาจารย์ทุกคณะต่างก็ได้ทำหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด เพราะภารกิจหลักของอาจารย์ก็คือการสอนและเนื่องจากวิทยาเขตประสานมิตรมีบริเวณค่อนข้างแคบ การใช้อาคารสถานที่ร่วมกันเป็นเรื่องปกติ การใช้อาคารและบริการอื่น ๆ ก็มีระบบระเบียบอย่างเดียวกัน การเผชิญปัญหาในเรื่องความขาดแคลนบริเวณพักผ่อนหย่อนใจก็มีเหมือนกัน รวมทั้งการใช้ห้องสมุด โรงอาหารแห่งเดียวกัน เพราะฉะนั้นสิ่งที่ต้องเผชิญจึงมีลักษณะอย่างเดียวกัน จึงทำให้ความเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

แม้ว่านิสิตและอาจารย์จะเห็นว่า บรรยากาศการเรียนการสอนเป็นที่น่าพอใจ แต่ก็เห็นว่าพัฒนาการบรรยากาศทางด้านการให้คำปรึกษา โดยเฉพาะบรรยากาศทางด้านการบริการทางวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก การปรับปรุงบรรยากาศอาจทำได้โดยพิจารณาข้อเสนอแนะของนิสิตและอาจารย์ควบคู่กันไปกับการปรับปรุงนโยบายและการพัฒนาการบริหารระดับคณะวิชา ในที่นี้ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะ โดยอาศัยผลการวิจัยเป็นสำคัญดังนี้

1. บรรยากาศการเรียนการสอนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ทั้งนิสิตและอาจารย์ต่างก็เห็นว่าน่าพอใจ นอกจากการปรับเปลี่ยนวิธีสอนใหม่ของอาจารย์นั้นยังปฏิบัติต่อยกกว่ากิจกรรมอื่น ๆ จึงควรมีการปรับปรุงพฤติกรรมด้านนี้ให้มากขึ้น ซึ่งมหาวิทยาลัยสามารถทำได้ ดังนี้

1.1 การจัดอบรมสัมมนา และวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนใหม่ ๆ ในระดับอุดมศึกษา และส่งเสริมให้อาจารย์ได้ใช้วิธีสอนแปลก ๆ ใหม่ ๆ ในชั้นเรียนให้มากกว่าการสอนแบบบรรยาย

1.2 มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้อาจารย์ผลิตเอกสารประกอบการสอนเพิ่มขึ้น อาจโดยจัดกองทุนเพื่อให้อาจารย์พิมพ์เพื่อการนี้ หรือเพื่อให้มหาวิทยาลัยจัดพิมพ์โดยถือลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัย และจัดวางขายในหอสมุดในราคาถูก เพื่อให้นิสิตมีตำราอ่านประกอบกว้างขวางขึ้น ช่วยการเรียนให้ดำเนินไปได้รวดเร็ว

1.3 มหาวิทยาลัยควรอำนวยความสะดวกในเรื่องการออกศึกษานอกสถานที่ เพราะการออกดูงาน ฝึกภาคสนาม เป็นการเรียนที่ได้ประโยชน์และให้ประสบการณ์ตรงแก่นิสิต และควรขอความร่วมมือจากอาจารย์ทุกท่านในเรื่องการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน หากมีการแลกเปลี่ยนวันเวลาสอนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรอำนวยความสะดวกในเรื่องยานพาหนะด้วย

1.4 มหาวิทยาลัยควรจัดตั้งหรือพัฒนาหน่วยงานในการผลิตสื่อการเรียนการสอน และการบริการสื่อเพื่ออำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ โดยอาจมีการสำรวจความสนใจ

ในการผลิต และใช้สื่อของวิชาต่าง ๆ และการมีระบบการจัดเก็บ บริการและบำรุงรักษา
ที่ดี

1.5 มหาวิทยาลัยควรจัดหาอุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ โสตทัศนูปกรณ์ที่จำเป็น
มาไว้ในคณะต่าง ๆ อย่างเพียงพอ โดยมีการแจ้งข่าวสารที่เป็นปัจจุบันให้อาจารย์ทราบอย่าง
ทั่วถึง และจัดให้แต่ละคณะดูแลหาสถิติการใช้อย่างใกล้ชิด

2. การบริการทางวิชาการยังอยู่ในระดับที่น่าจะต้องปรับปรุงอย่างรีบด่วน
โดยเฉพาะการบริการวิชาการในคณะพลศึกษา และคณะแพทยศาสตร์ ซึ่งได้แสดงทัศนะว่า
ยังอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ การพัฒนาบริการทางวิชาการนี้ มหาวิทยาลัยสามารถทำได้โดย

2.1 ปรับปรุงระบบการแจ้งข่าวสารและความเคลื่อนไหวทางวิชาการแก่นิสิต
อย่างทั่วถึง เริ่มตั้งแต่การจัดทำคู่มือนิสิตให้ครอบคลุมหลักปฏิบัติ ระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับ
การเรียนการสอน ข้อมูลควรเป็นปัจจุบันและละเอียดถูกต้อง เพื่อลดปัญหาการทำผิดระเบียบ
วินัยอันเป็นเหตุให้เสียผลประโยชน์ของนิสิต และความยุ่งยากแก่ฝ่ายบริหาร นอกจากนี้นิสิต
ส่วนใหญมีความต้องการให้ปรับปรุงระบบการประชาสัมพันธ์และเสียงตามสายให้ใช้ประโยชน์
ได้มากขึ้น ควรจัดระบบการปิดประกาศที่ดี โดยจัดทำป้ายประกาศให้เพียงพอและน่าสนใจ
ควรจัดเจ้าหน้าที่ปิดประกาศสิ่งที่เป็นปัจจุบัน และปลดประกาศที่ล้าสมัยไม่เป็นประโยชน์ออก
การส่งข่าวสารทางอาจารย์ผู้สอน เป็นวิธีที่ดีที่สุดในวิธีหนึ่ง เพราะอาจารย์ผู้สอนได้พบนิสิต
อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งทุกสัปดาห์ และอาจมีการฝากส่งข่าวสารไปถึงนิสิตได้ง่าย ส่วนอาจารย์
ที่ปรึกษาชั้น อาจารย์ช่วยบางครั้งที่อาจารย์อาจจะไม่ได้สอนนิสิตในความรับผิดชอบทุก
ภาคเรียน การติดต่อถึงกันอาจจะไม่คล่องตัว

การจัดทำจุลสารเผยแพร่แก่นิสิตก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งนิยมทำในมหาวิทยาลัยใน
ต่างประเทศ อาจจัดทำเป็นแผ่นมีลิ้วเล็ก ๆ โดยแบ่งงบประมาณส่วนหนึ่งจากเงินกิจกรรมของ
นิสิตมาเพื่อการนี้โดยเฉพาะ ควรมีการบอกข่าวประชาสัมพันธ์ทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละครั้งหรือ
มากกว่านี้

2.2 ควรปรับปรุงระบบบริหารธุรการในคณะ และระดับมหาวิทยาลัย เช่น กองบริการวิชาการ กองคลัง กองกลาง บัณฑิตวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลางให้ดียิ่งขึ้น โดยจัดอบรมผู้ทำหน้าที่รับการติดต่อให้สื่อการอำนวยความสะดวก การมีการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบกับนิสิต หรือคัดเลือกผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมาทำหน้าที่เพื่อสร้างความรู้สึที่ดี

2.3 ควรปรับปรุงระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ดูแลนิสิตอย่างใกล้ชิด และให้การแนะนำนิสิตอย่างถูกต้อง เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เริ่มตั้งแต่การแนะนำในด้านการเรียน การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในระหว่างเรียน การให้ข้อมูลที่ถูกต้องในเรื่องกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษาควรเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวนิสิต และจัดการเวลาให้นิสิตได้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือ การประสานงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและชาวสารต่าง ๆ ควรแจ้งให้อาจารย์ที่ปรึกษาทราบด้วย

2.4 ควรปรับปรุงระบบการลงทะเบียนใหม่โดยให้มีความรวดเร็ว คล่องตัว ลดขั้นตอนที่ซับซ้อนลงไปได้มาก ควรนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อการลงทะเบียนให้สามารถรับกับจำนวนนิสิตที่เพิ่มขึ้นและรายวิชาที่ซับซ้อนมากขึ้น ควรส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการลงทะเบียนไปดูงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ของรัฐและเอกชน เพื่อให้สามารถนำแนวความคิดมาปรับปรุงระบบของมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น ในช่วงที่มีการลงทะเบียนควรกำชับหรือประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมที่จะช่วยนิสิตในความรับผิดชอบเมื่อมีปัญหาดัง ๆ เกิดขึ้น

2.5 ควรมีการปรับปรุงปริมาณหนังสือในห้องสมุดให้สามารถให้บริการการศึกษา ค้นคว้าอย่างเพียงพอ โดยมีการสำรวจความต้องการของอาจารย์ผู้สอนทุกปีหรือทุกภาคเรียน และจัดหาหนังสือใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในห้องสมุดอย่างเพียงพอ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นิสิตในเรื่องหนังสือเรียนและอ่านประกอบ มหาวิทยาลัยน่าจะจัดร้านจำหน่ายหนังสือของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นระบบ และจัดนิทรรศการหนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบไว้เป็นรายวิชาไปตามจำนวนรายวิชาที่เปิดสอนเพื่อให้นิสิตสามารถขอใช้ได้อย่างสะดวกและในราคาที่สมควร การจัดลักษณะนี้ควรจัดทุกครั้งที่ขึ้นภาคเรียนใหม่ และควรทั้งช่วงการจัดนิทรรศการไว้สัก 2 สัปดาห์ หรือ 1 เดือนเป็นอย่างน้อย

3. ในเรื่องอาคารสถานที่ซึ่งดูเหมือนจะมีจุค่อนข้างมาก จึงทำให้ความพอใจอยู่ในระดับต่ำมาก ในเรื่องนี้มหาวิทยาลัยควรทบทวนแผนพัฒนาอาคารสถานที่ของมหาวิทยาลัยใหม่ โดยให้ความสำคัญต่อสโตนีนิสติกและบริเวณพักผ่อนหย่อนใจของนิสิตให้มากขึ้น เนื่องจากนิสิตต้องการศูนย์กลางเพื่อการพบปะสังสรรค์ พักผ่อนหย่อนใจ ปรึกษาหารือ การศึกษาเป็นกลุ่ม การพักผ่อนอิริยาบถ และการออกกำลังกาย (วิจิตร วรอุบล 2524 : 141) เพราะฉะนั้น ควรมีการผนวกบริเวณดังกล่าวเข้าไปในแผนการก่อสร้างอาคารใหม่ การสร้างอาคารใต้ถุนโล่ง เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นิสิตที่นั่งพักผ่อนมากขึ้น การจัดสวนหย่อม การปลูกไม้โตเร็ว ใหัร่มและจัดที่นั่งไว้ทั่วไปจะช่วยให้นิสิตมีบริเวณส่วนตัวมากขึ้น บริเวณตามหลังอาคาร หากมีการปรับปรุงสถานที่ให้เรียบร้อยสะอาดสวยงาม เช่น หลังคอก 9 คอก 11-12 คอก 2 คอก 3 ก็จะช่วยให้นิสิตมีบริเวณพักผ่อนเป็นส่วนตัวมากขึ้น ในช่วงที่มีการก่อสร้าง มหาวิทยาลัยควรจัดที่นั่งในโรงอาหาร หอสมุด ตามที่ริมขอบสนามให้มากขึ้น และควรแจ้งให้นิสิตทราบต่อการขยับขยายบริเวณและการก่อสร้างซึ่งจะแล้วเสร็จในไม่ช้า

มหาวิทยาลัยควรดูแลบริเวณเพื่อการเรียน การฝึกฝน และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของนิสิตคณะพลศึกษาให้มากขึ้น อาจจะใช้จัดทางงบประมาณก่อสร้างอาคารเพิ่มขึ้น หรือจัดอาคารชั่วคราว หรือบริเวณเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจสำหรับนิสิตให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจจะต้องขอความร่วมมือจากคณะต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง เช่น คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ หรือคณะศึกษาศาสตร์ ในการขอใช้สถานที่เรียนและสถานที่เพื่อนิสิตได้พักผ่อนหย่อนใจ

4. ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลในระดับมาก แต่นิสิตเห็นว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจเท่านั้น แสดงว่า การสร้างบรรยากาศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวอาจารย์โดยตรงนั้น ยังไม่สามารถสร้างความพอใจให้เกิดแก่นิสิตได้เต็มที่ มหาวิทยาลัยจึงควรที่จะนำผลการวิจัยนี้เผยแพร่ให้อาจารย์ทราบ เพื่ออาจารย์จะได้มองเห็นความคงการโดยรวม ๆ ของนิสิตและสามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้ดียิ่งขึ้น

5. เพื่อให้การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและคณาจารย์น่าจะพิจารณาข้อเสนอแนะของนิสิตและอาจารย์ซึ่งได้
ให้ข้อเสนอแนะไว้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ ที่ระบุไว้ในท้ายบทที่ 4
และควรนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาทางแก้ปัญหาหรือเปลี่ยนแปลง
อย่างสร้างสรรค์ต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยความต้องการทางด้านอาคารสถานที่และการวิเคราะห์การใช้
อาคารสถานที่ของคณะพลศึกษาอย่างละเอียด เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและ
การบริการอาคารสถานที่ของคณะนี้ให้มีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษารวบรวมความต้องการทางด้านบริการทางวิชาการของนิสิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อย่างละเอียด เพื่อให้ทราบความต้องการและ
จุดอ่อนทางด้านนี้ของมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจนขึ้น

បរិច្ឆេទ

០

บรรณานุกรม

- กิริติ ศรีวิเชียร "แนวทางการประเมินผลรายวิชาในสถาบันการฝึกหัดครู" จันทร์เกษม
ฉบับที่ 147 (มีนาคม - เมษายน 2522) หน้า 3 - 9
- คู่มือการเขียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แสงทวีการพิมพ์
2529, 240 หน้า
- คำชี้แจงประกอบคำขอจัดแบ่งส่วนราชการและกำหนดอัตราค่าจ้าง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร เอกสารโรเนียว 1 - 26 หน้า
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การสัมมนา เรื่องวิกฤตการณ์ทางวิชาการ สโมสรอาจารย์
ณ สว่างคนิवास 17 - 18 มกราคม 2513, 157 หน้า
- เทียนจิตต์ จิตต์อารี การคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 98 หน้า
อัครสำเนา
- ทบวงมหาวิทยาลัย การประชุมสัมมนา เรื่อง แนวทางการประเมินหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา
15 - 16 กันยายน 2526
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ "นักบริหาร . ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้" ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร
องค์กรศิลปการพิมพ์ กรุงเทพมหานคร 2527, 264 หน้า
- ✓ นงลักษณ์ คัคโคมาส การบริการนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ปริญญาโท ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 98 หน้า อัครสำเนา
- ✓ ประกอบ คุปรัตน์ "แนวทางการสร้างมโนทัศน์ในอนาคต" หลักสูตรการเรียนการสอนใน
สถาบันอุดมศึกษา" วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 20 ฉบับที่ 4 เมษายน - พฤษภาคม
2529, หน้า 58 - 79
- ✓ ประชุมสุข อาชวบำรุง งานมหาวิทยาลัย การพิมพ์พระนคร 2522, 432 หน้า
- ประคินันท์ อุประยัย "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน" เอกสารการส่วนสูงระบบการเรียน
การสอน สารมวลชนจำกัด 2523, 237 หน้า

ประภาศรี สุนันทบุตร สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 98 หน้า

อัครสำเนา

ปิ่นวดี จิระนราบุรุษ ศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519,

52 หน้า อัครสำเนา

ณภาพิพย์ เกษรากุล สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในทัศนะของนิสิต

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 97 หน้า

อัครสำเนา

๐ ณภาพิพย์ ศิริรัตนชัย "ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา" วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 20

ฉบับที่ 6 สิงหาคม - กันยายน 2529, หน้า 11

ณกุล พรหมมูล สภาพแวดล้อมทางวิชาการของบัณฑิตศึกษาศึกษาจารย์ในทัศนะของนิสิต

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 73 หน้า

อัครสำเนา

พโยม วรณศิริ "บทนำ" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 2 : 3 - 8 ตุลาคม -

พฤศจิกายน 2516

ไพฑูรย์ สีนลารักษ์ "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา" วารสารการศึกษาแห่งชาติ

10 : 47 - 55 พฤษภาคม 2514

_____ "ปรัชญาและรูปแบบของหลักสูตรอุดมศึกษา" เอกสารโรเนียวประกอบการประชุม

สัมมนาเรื่องการพัฒนาและพัฒนาศักยภาพการศึกษาระดับปริญญาตรีฝ่ายวิชาการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 3 - 4 กรกฎาคม 2529

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา วิทยการพิมพ์ 2528,

314 หน้า

เลิศพร ภาระสกุล "การอบรมระเบียบสังคมของเยาวชนในประเทศไทย" ในเยาวชนไทย

หน้า 2 - 4 สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516

วิจิตร วรุตบางกูร อาคารสถานที่ ขนึ้รู้การพิมพ์ 2524, 237 หน้า

(แปล) 'อวสานค้ของมหาวิทยาลัย (ในสหรัฐอเมริกา) ของ Herbert I London.

"Death of the University" The Futurist เอกสารโรเนียว 8 หน้า

วิจิตร ศรีสอ้าน หลักอุดมศึกษา วัฒนาพานิช 2518, 87 หน้า

วิชัย วงษ์ใหญ่ เอกสารตัวอย่างเรื่องการสร้างหน่วยการเรียนตัวอย่าง เรื่องการสร้าง
บรรณาคาศในห้องเรียน เอกสารโรเนียวของศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย
2528, 55 หน้า

วิเศษ วิเชียร การศึกษาสภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 115 หน้า อักสาเนา

ศรีนครินทร์วิโรฒ มหาวิทยาลัย, "แนะนำผู้บริหาร" พ.ศ. 2530

ลีปพนนท์ เกตุทัต แนวคิดในการสร้างบัณฑิต (บทคัดย่อ) ม.ป.ป. 8 หน้า อักสำเนา

ลีปพนนท์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ รายงานการวิจัยเรื่องระบบอุดมศึกษาไทย สำนักนายกรัฐมนตรี
2522, 210 หน้า

สุพิชญา ชีระกุล และคนอื่น ๆ การนิเทศการศึกษา วิทยากร 2523, 312 หน้า

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนก กริแสง หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ พิมพ์โลก จัดพิมพ์โดยมูลนิธิเอเซีย 2517, 219 หน้า

หลักสูตรชั้นบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร ศรีอนันต์ 2517, 314 หน้า

อุทุมพร ทองอุทัย รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะการสอนของคณาจารย์ในอุดมคติ คณะกรุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 15 หน้า อักสาเนา

อนันต์ ศรีโสภา การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอนของอาจารย์ เอกสารเย็บเล่ม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร 2527, 98 หน้า

- Anderson, Mary J. "Effects of Classroom Social Climate on Individual Learning," American Educational Research Journal. 7 March, 1970 pp. 135 - 152.
- Cogan, Morris L. "Studies of Teacher Behavior," The Journal of Experimental Education. 26 (January, 1975) pp. 135 - 139.
- David, Arthur De Coster. "Some Effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationship, Personal Adjustment, Achievement for College Freshmen," Dissertation Abstracts International. Vol. 37, No.11, p. 5789 - A. May 1971.
- David, James S. and Hare, A. Paul. "Button-Down Collar Culture . A Study of Undergraduate Life at a Men's College," Human Organization. 14 : pp. 13 - 20.
- ✓Bogue, E.G. "Variables in Effective Instruction," Improving College and University Teaching. 12 (Summer 1974), 150 p.
- Gottlieb, William P., and Hodgkins, L. Harold. "College Student Subculture Their Structure and Characteristics in Relation to Student Attitude Change," School Review. 71 p. 226 - 289, 1963.
- Horowitz P. and D. Otto. The Teaching Effectiveness of an Alternative Teaching Facility Alberta, Canada, University of Alberta, 1973. 242 p.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Educational and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610, November, 1970.
- ✓Gagné, R.M. "Learning and Communication," in Educational Media . Theory in to Practice. ed. R.V. Wiman & W.C Meierhenry (Columbus, Ohio Merrill, 1968), pp. 93 - 114.
- Kibler, Robert J. Objectives for Instruction and Evaluation. Boston : Allyn and Bacon, 1974. pp. 73 - 79.
- Roger, Everett M. "Reference Group Influences on Student Drinking Behavior," Quarterly Journal of Studies on Alcohol. 19 . 244 - 254 p June 1958.
- Unesco. Planning the Development of Universities. Paris, The Unesco Press, 1973. 276 p.
- Wong, Y.T. "The Result of Different Seating Arrangement upon Students' Anxiety Level, Acquaintance Volume, and Perceived Social Distance," Dissertation Abstracts. 33 4191 - A August, 1973.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเรื่องบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พฤษภาคม 2530

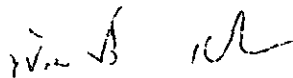
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน นิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้าพเจ้า นางพิภกรี เปาเนิล นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์ "เรื่องบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์" ผลการวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอต่อทางมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าคงจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวมด้วย

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางพิภกรี เปาเนิล)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มิถุนายน 2530

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านอาจารย์ที่เคารพ

ข้าพเจ้า นางพิมพ์ศรี เปาณิล นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์ "เรื่องบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์" ผลการวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอต่อทางมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หวังผู้วิจัยคาดหวังว่าคงจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยโดยรวมด้วย

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยหวังว่าคงจะได้รับวามอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางพิมพ์ศรี เปาณิล)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ที่กำหนดให้ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. สถานภาพ

☐ 1 นิสิต

☐ 2 อาจารย์

☐

2. คณะวิชา

☐ 1 คณะมนุษยศาสตร์

☐ 2 คณะวิทยาศาสตร์

☐ 3 คณะสังคมศาสตร์

☐ 4 คณะพลศึกษา

☐ 5 คณะศึกษาศาสตร์

☐ 6 คณะแพทยศาสตร์

☐ 7 บัณฑิตวิทยาลัย

☐

ตอนที่ 2 แบบสอบถามต่อไปนี้ต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศการเรียนการสอน ทั้ง 7 ด้าน ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาตามความคิดเห็นของท่านว่า มีการปฏิบัติมากน้อยเพียงไร แล้วเทียบกับค่าน้ำหนักการประเมินทั้ง 5 ข้อ โดยทากเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติที่ทำในบรรยากาศน่าพอใจ				
		น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
1.	อาจารย์บอกขอบข่ายของวิชาก่อนดำเนินการสอน				✓	
2.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็น			✓		

แบบสอบถาม

ขอความ

ระดับการปฏิบัติที่ทำให้บรรยากาศน่าพอใจ

น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
------	--------------	---------	-------------	-----

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นซักถามในระหว่างการเรียนการสอน

อาจารย์จัดลำดับเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมและดำเนินการสอนตามลำดับ

อาจารย์ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและใช้วิธีการใหม่ ๆ เสมอ
อาจารย์แก้ไขปัญหาคำถามต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาจารย์ใช้ความรู้อย่างมีหลักการในการสอน
นิสิตได้รับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นระหว่างการเรียน
นิสิตได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์จากกิจกรรมการเรียน

การบริการทางวิชาการ

การจัดการปฐมนิเทศให้สาระที่เป็นประโยชน์แก่นิสิต
อาจารย์ได้ให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษาด้านการเรียนของนิสิต

การจัดระบบการลงทะเบียนเรียนมีประสิทธิภาพ
หอสมุดมีตำรา เอกสาร วารสารให้ศึกษาค้นคว้าเพียงพอ
มหาวิทยาลัยแจ้งข่าวสารทางวิชาการให้ทราบอย่างทั่วถึง
นิสิตได้รับความสะดวกในการติดต่อเรื่องต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัย

นิสิตสามารถแสวงหาแหล่งความรู้ได้นอกเหนือจาก
อาจารย์ผู้สอน

ระดับการปฏิบัติที่ทำให้บรรยากาศน่าพอใจ
 น้อย | ค่อนข้าง ปาน ค่อนข้าง มาก
 | น้อย กลาง มาก

ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต

อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตขอคำปรึกษาทางวิชาการได้เสมอ
 อาจารย์มีศิลปะในการให้กำลังใจนิสิตในการศึกษาเล่าเรียน
 และสร้างสรรค์ผลงาน

อาจารย์ให้ความช่วยเหลือนิสิตด้วยน้ำใจไมตรี
 อาจารย์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
 เพื่อใช้ประกอบการเรียนของนิสิต

อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับนิสิตเท่าเทียมกัน
 อาจารย์มีความห่วงใยต่อความเป็นอยู่ของนิสิต
 อาจารย์รับฟังปัญหาการเรียนของนิสิตด้วยความเมตตา

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน

อาจารย์จะจัดให้นิสิตได้รู้จักกันก่อนเริ่มการเรียนวิชาใหม่
 บรรยากาศในการทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น
 นิสิตมีโอกาสดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและ
 ส่วนรวม

นิสิตมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันโดยเสรี
 นิสิตดำเนินกิจกรรมโดยคำนึงถึงชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย
 นิสิตสนใจกิจกรรมของเพื่อนนิสิตที่จัดขึ้น
 นิสิตส่วนใหญ่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติที่ทำในบรรยากาศน่าพอใจ				
		น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก
	<u>อาคารสถานที่</u> มหาวิทยาลัยจัดบริเวณเพื่อการพักผ่อนสำหรับนิสิตอย่างเพียงพอ สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่จัดไว้อย่างถูกสุขลักษณะ มหาวิทยาลัยจัดโต๊ะ เก้าอี้ เครื่องใช้ที่มีสภาพดีอย่างเพียงพอ ระบบการจัดห้องเรียนมีความเหมาะสม มหาวิทยาลัยมุ่งสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อความเป็นเลิศทางวิชาการ สภาพของอาคารสถานที่มีความมั่นคงแข็งแรง ห้องสุขาตามอาคารต่าง ๆ มีอยู่อย่างเพียงพอ <u>หลักสูตร</u> หลักสูตรที่ท่านศึกษามีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เนื้อหาสาระในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนมีคุณธรรม การจัดวิชาพื้นฐานมีประโยชน์ต่อรายวิชาที่จะศึกษาต่อไป ความรู้ประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรตรง ความคาดหวังของนิสิต นิสิตมีความรู้สึกว่าการศึกษารายวิชาต่าง ๆ ไปแล้ว นิสิตมีความรู้เพิ่มขึ้น อุปกรณ์การสอนที่นำมาใช้ประกอบการสอนมีความเหมาะสม รายวิชาส่วนใหญ่สร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติทำให้บรรยากาศน่าพอใจ			
		น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	มาก
	<u>การวัดผลและการประเมินผล</u>				
1	อาจารย์ชี้แจงวิธีการประเมินผลแก่นิสิตก่อนดำเนินการสอน				
2	อาจารย์ผู้สอนติดตามผลการดำเนินงานของนิสิต				
3	ข้อสอบที่ใช้โดยทั่วไปมีมาตรฐานเหมาะสมกับระดับผู้เรียน				
4	นิสิตเห็นว่าการให้คะแนนผลงานและการสอบเป็นไปอย่างยุติธรรม				
5	จำนวนข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่ต้องการประเมินผล				
6	การประเมินผลส่วนใหญ่เน้นการพัฒนาหลาย ๆ ด้าน เช่น กิจกรรม ความรู้ ความรับผิดชอบ การประยุกต์ และอื่นๆ				
7	อาจารย์ผู้สอนยินดีชี้แจงผลการเรียนเสมอเมื่อนิสิตต้องการ				

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดของท่านโดยเสรี

1. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง
2. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงการบริการทางวิชาการอย่างไรบ้าง
3. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต อย่างไรบ้าง
4. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน อย่างไรบ้าง
5. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงอาคารสถานที่ อย่างไรบ้าง
6. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงหลักสูตรในเรื่องใดอีกบ้าง และอย่างไร
7. ท่านมีความต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงการวัดผลและการประเมินผล อย่างไรบ้าง